

3 Aruba

Doden en zwaargewonde bij verkeersongeluk Shaba

9 Wereld

Duitsland gaat in op uitleveringsverzoek Spanje

10 Economie

Bombardier-vliegtuigen worden Airbus A220

12 Sport

Kroatië overleeft opnieuw verlenging

Belastingdienst komt met extra publieke informatie

Veelvuldige fouten bij BBO-berekeningen in winkels

ORANJESTAD — Sinds de omzetbelasting per 1 juli is verhoogd naar 6 procent, worden op sociale media veel klachten geplaatst over te veel berekende bbo. De Belastingdienst wordt overspoeld met telefoontjes en commentaren op Facebook. Veel consumenten zien dat in winkels 6,36 of 6,38 procent wordt berekend, in plaats van 6 procent.

Winkels verdedigen zich en stellen dat zij het op de correcte manier berekenen. Want, zo is de redenatie, ondernemingen moeten bbo over een 'bruto verkoopprijs' afdragen. Als een product 100 florin kost, dan rekenen veel ondernemers de 6 procent belasting erbij, waardoor de klant in plaats van 100 florin een bedrag van 106 florin betaalt. Maar, als de klant 106 florin moet betalen, moet daarover 6 procent afgedragen worden, wat uitkomt op 6,36 florin. Om te voorkomen dat de ondernemer zelf opdraait voor die 36 cent, wordt door veel bedrijven op de oorspronkelijke prijs van 100, een 'sales tax' van 6,36 procent bijgeteld. De uiteindelijke prijs voor de consument en het bedrag waarover aan de Belastingdienst 6

procent moet worden afgedragen is dan 106,36 florin. De ondernemer moet echter 6 procent afdragen van de omzet, in dit voorbeeld dus 6 procent van 106,36 hetgeen uitkomt op 6,38 florin.

Interpretatie

Volgens de Belastingdienst wordt de bbo massaal verkeerd geïnterpreteerd en zal de dienst daarom volgende week met nieuwe publieke informatie komen om ondernemers te wijzen op de juiste berekening. "De bbo is een belasting die de ondernemer moet afdragen over zijn omzet", zo benadrukt Meverly Romano, woordvoerder van de Belastingdienst. "Het is geen verkoopbelasting die op een prijs in de winkel moet worden gezet en direct verhaald moet

worden op de consument. Dit is een veelvuldig gemaakte fout. We begrijpen dat de bbo-verhoging prijsverhogend werkt, maar de ondernemer is de belastingplichtige, niet de klant." De Belastingdienst raadt daarom niet aan om de bbo apart op de kassabon te zetten, maar deze belasting in de prijzen te verwerken. "Dus als iets voor 100 florin in de winkel ligt, dan moet je 100 florin aan de kassa betalen. Als je het apart op de kassabon gaat vermelden, leidt het tot verwarring en fouten op de factuur", aldus de woordvoerder.

Cumulatief effect

Michael-Leo van Romond, fiscaal jurist en directeur bij Deloitte, erkent dat bij de meeste ondernemers de bbo bovenop een verkoopprijs wordt gezet en dat er een 'cumulatief effect' is. "We zien inderdaad dat de ondernemer de bbo van 6 procent bovenop de verkoopprijs zet. Dan wordt zijn nieuwe omzet dus 100 procent plus 6 procent, dus 106 procent. En dat moet daar weer bbo over worden geheven. En zo ontstaat dus een accumulatie van omzetbelasting." Van Romond geeft aan dat de bbo eigenlijk een administratief eenvoudige heffing is voor ondernemers. "Toen de bbo werd ingevoerd in 2007, was het eigenlijk niet de bedoeling dat dit administratief apart op de factuur zou komen. Maar het zijn ondernemers zelf geweest die dit graag wilden vermelden omdat ze aan klanten wilden laten zien waar het prijsverhogende effect vandaan kwam."

Vakantieprogramma 'Turista riba mi isla'

Goudkoorts bij Museum of Industry

Foto: Museum of Industry

SAN NICOLAS — Deelnemers aan het jeugdkamp van Aruba Certified Program (ACP) konden vanochtend bij Museum of Industry (MOI) de goudkoorts op het eiland herbeleven. Het MOI geeft namelijk tijdens de vakantieperiode 'Gold Rush' workshops waarbij bezoekers onder andere meer leren over een twaalfjarige goudzoeker in 1824. In de negentiende eeuw leefde de goudkoorts namelijk op, toen goud werd gevonden in Rooi Fluit. Daar had de Arubaanse jongen Willem Rasmijn, die met zijn schapen door de rooi trok, een steen gevonden waarin goud blonk. De vader verkocht de steen en ging zelf verder zoeken en hierna ontstond een ware goudkoorts op het eiland. Naast de geschiedenis van het goud zoeken, leerden de deelnemers aan het kamp ook meer over het proces van het goud zoeken en konden ze een schilderij maken van het gereedschap dat gebruikt werd tijdens het zoeken van goud op het eiland. De workshop 'Gold Rush' wordt tot 2 augustus gehouden in het MOI.

Productiefout in duizenden paspoorten

DEN HAAG — Ongeveer 5000 paspoorten en identiteitskaarten zijn niet in orde. Door een technische fout bij de vervaardiging, is het mogelijk dat een van de elektronische echtheidskenmerken niet werkt. De bezitters hiervan moeten een nieuw reisdocument halen, meldt het ministerie van Binnenlandse Zaken, maar dat hoeft pas na de vakantie.

De paspoorten en identiteitskaarten zijn gewoon geldig, ook als het echtheidskenmerk inderdaad niet naar behoren werkt. Het ministerie heeft ook niet gehoord van problemen bij grenscontroles. Als door de fout bijvoorbeeld een elektronische gate niet opent, kan de reiziger zich melden bij

de gewone grenscontrole. Die is op de hoogte en kan de reiziger alsnog de grens over helpen. "Iedereen kan met een gerust hart op reis", verzekert staatssecretaris Raymond Knops. De bijna 600.000 mensen bij wie de fout kán zijn opgetreden, ontvangen nog deze week een brief met uitleg. Ze kunnen met een gratis app controleren of hun paspoort in orde is. Vanaf maandag kunnen ze ook bij de gemeente of ambassade terecht. Wie een reisdocument heeft met een productiefout, krijgt gratis een nieuw. De producent draagt de kosten.

De productiefout kwam eind juni aan het licht. Van de bijna 600.000 tussen april en juni verstrekte paspoorten en identiteitskaarten zijn er circa 5000 niet in orde, zo maakt het ministerie op uit een steekproef. De fout is meteen verholpen en de vervaardiging van nieuwe reisdocumenten kon ongestoord doorgaan. Er wordt wel onderzocht hoe het kon misgaan, waarom dat pas na maanden is ontdekt, hoe groot de schade is en hoe zo'n fout voortaan kan worden voorkomen.

Verschillende meningen over defensie-uitgaven

NAVO-landen voelen 'urgentie' na druk Trump

BRUSSEL — NAVO-landen voelen steeds meer druk hun defensiebegroting te verhogen nu Donald Trump op de NAVO-top in Brussel nogmaals heeft aangedrongen op meer en snellere uitgaven. De Amerikaanse president claimde op een persconferentie dat de lidstaten op korte termijn minstens 33 miljard dollar extra zullen uitgeven aan defensie. Concrete toezeggingen bleven echter uit.

"Ongelooflijk, dergelijke bedragen hebben we nooit eerder gezien. Het gaat veel sneller naar de 2 procent van hun nationaal inkomen, als een raket. In een paar jaar", zei Trump. Hij had de landen die die doelstelling niet halen tijdens een ingelaste sessie gemaand haast te maken. De VS betalen veel te veel om Europa te beschermen, vindt Trump. Hij wil zelfs 4 procent, maar is voor nu tevreden. Een vertrek uit het bondgenootschap 'kan ik waarschijnlijk doen, maar dat is niet nodig', zei hij, waarna hij zijn krachtige steun voor de alliantie uitsprak. "Ik geloof in de NAVO." "De NAVO is nu veel sterker

Foto:AFP / Ludovic Marin

De Amerikaanse president Donald Trump en de minister van Buitenlandse Zaken Mike Pompeo, tijdens de persconferentie op de NAVO-top vandaag.

dan twee dagen geleden", aldus Trump. Hij noemde de sfeer tijdens een ingelaste speedzitting van de 29 leiders waarin hij vandaag zijn eisen op tafel legde 'fantastisch en collegiaal'. "Op het eind kwam het allemaal samen, er was een geweldige teamgeest." De lidstaten zegden eerder toe in 2024 van hun inkomen 2 procent aan defensie te spenderen, maar slechts een handvol haalt dat nu.

'Eensgezinde Navo'

President Trump is duidelijk tevreden over de gesprekken die gevoerd worden op de top. Als hij maandag in Helsinki Vladimir Poetin ontmoet, zal zijn Russische ambtgenoot

zien dat er binnen de NAVO grote eensgezindheid is, zei hij. In Europa heerst vrees dat Trump toenadering zoekt tot Poetin en diens 'agressieve acties'. Trump zegt niet te willen dat de Rus de veiligheid bedreigt. "En daarom hebben we de NAVO." "Poetin is een concurrent, hij is geen vijand, maar ik ken hem niet erg goed. Hopelijk zal hij op een dag misschien een vriend zijn." Trump wil onder meer praten over wapenreductie en een einde van de Russische militaire oefeningen in de Oostzee. Trump zei dat zijn eerste doel 'vrede in de hele wereld' is. Hij wees op de 'enorme orders voor de beste schepen en vliegtui-

gen' die de VS hebben uitstaan. "We hebben het beste materieel in de hele wereld, hopelijk hoeven we het nooit te gebruiken." Hij wil naar eigen zeggen de nucleaire wapens de wereld uit hebben.

Rutte: nu geen extra geld naar defensie

Ondanks de woorden van Trump heeft Mark Rutte aangegeven dat het Nederlandse kabinet vasthoudt aan de ingezette lijn: toegroeien naar 2 procent van het bruto nationaal product (bbp) aan defensie-uitgaven in 2024. Volgens Trump gaan Europese landen meer en sneller miljarden aan defensie besteden, maar volgens Rutte ging dat over de periode sinds Trumps aantreden. "De uitgaven versnellen, ook aan Nederlandse kant, met 1,5 miljard euro extra per jaar. We hebben afgesproken dat dat langs die lijn door moet gaan. Alle landen realiseren zich dat we de afspraken over het toewerken naar 2 procent moeten uitvoeren en dat dat urgent is", zei Rutte. Rutte herhaalde dat als er meevallers zijn, wordt bekeken of die worden ingezet voor defensie.

'Dodental protesten Nicaragua stijgt tot 350'

MANAGUA — Bij bloedige protesten in Nicaragua zijn de afgelopen maanden al meer dan 350 mensen omgekomen. Nog eens 2100 mensen raakten gewond.

Dat heeft de Nicaraguaanse mensenrechtenorganisatie ANPDH woensdag naar buiten gebracht. De regering spreekt zelf van rond de vijftig doden. Sinds medio april wordt het Midden-Amerikaanse land geteisterd door geweld tussen demonstranten, veiligheidsdiensten en gewapende regeringsaanhangers. De demonstranten eisen het aftreden van het socialistische staatshoofd Daniel Ortega, die sinds 2007 aan de macht is. Ortega wordt beschuldigd van een autoritair regeringsbewind. De protesten waren

Foto:AFP / Martin Reinos

Een banner op een barricade in het plaatsje Monimbo leest: 'Ortega verkoopt het vaderland'.

oorspronkelijk het gevolg van een geplande verhoging van de socialezekerheidsbijdragen, medio april. Secretaris-generaal van de Verenigde Naties António Guterres liet gisteren via

zijn woordvoerder weten zeer bezorgd te zijn over de situatie in Nicaragua. Hij riep alle partijen op om af te zien van geweld en te werken aan een vreedzame oplossing.

Luchthaventraining Arubaanse brandweer in Jacksonville

JACKSONVILLE — Dertien leden van het Korps Brandweer Aruba (KBA) krijgen op dit moment een training bij de Fire Academy of the South (FAS) in Jacksonville in de Verenigde Staten. “Ze krijgen in totaal 40 uur praktische en theoretische training en hopen daarmee uiteindelijk hun ARFF-certificaat te behalen”, zei brandweerwoordvoerder Ferdinand Ponson desgevraagd aan de *Amigoe*.

“De training richt zich op de airport-categorie en dus kan deze ervaring toegepast worden bij bijvoorbeeld het bestrijden van rampen op het vliegveld.” De brandweerlieden vertrokken afgelopen zondag en komen zaterdag weer terug. Het is de eerste keer dat Arubaanse brandweermannen deze training krijgen. “Dit is de eerste groep die de cursus volgt. Later dit jaar volgt er een tweede groep en volgend jaar mag er nog een derde lichter naar Jacksonville afreizen.” Ponson laat weten dat er op dit moment zo’n 100 KBA-leden werkzaam zijn als brandweerman.

Het FAS beschikt over trainingsfaciliteiten met naar eigen zeggen moderne apparatuur, waaronder een nieuwe maritieme brandtrainer en simulator voor het redden en bestrijden van vliegtuigen (ARFF). FAS-instructeurs hebben de kennis, ervaring en bedrijfsreferenties om kwalitatief hoogwaardige training en certificering te bieden.

De FAS zegt ook over het vermogen te beschikken om een aangepast curriculum te ontwikkelen om te voldoen aan de behoeften van de brandweer en specifieke responsparameters.

**NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO**

BREAST CANCER SUPPORT GROUP
Mary Joan

Adress: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken**

ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

**S. FORD
FURNISHINGS**

www.facebook.com/s.fordfurnishingsaruba/

**OUR AFFORDABLE, PERSONALIZED SERVICES
ARE GREAT FOR ANYONE
WHO WANTS TO UPDATE A SPACE IN THEIR HOME.**

Hours - Mon-Sat 9 AM To 6 PM. Schotlandstraat 38 - +297 587 0830

**BIG GIVE AWAY
WIN 2,000.- FLORIN
IN STORE CREDIT**

**VISIT OUR FACEBOOK AND
FIND OUT HOW!**

Vondellaan 34 • Tel: (297) 523 2250

**Pensando pa
bay cu vacacion?**

Un prestamo personal di
Banco di Caribe bo tin mester
pa haci esaki realidad.

Interes di solamente 10% p.a.
(APR 10.14%)

 BANCO DI CARIBE

Banco di Caribe Aruba N.V. ta reserva e derecho di cobra un penalty fee di 18% p.a. riba e prestamo den caso cu e pago no wordo haci na tempo. Un seguro di riesgo ta obligatorio cu di Banco di Caribe Aruba N.V. como beneficiario. Gastonan di administracion ta aplicabel. Den caso di cancelacion Banco di Caribe Aruba N.V. ta reserva e derecho di cobra un boet di 3 luna di interes. E promocion aki ta valido te cu fin di september, 2018. E interes pa prestamo personal despues di campaña ta bira 16% p.a. (16.23% APR) Banco di Caribe Aruba N.V. ta reserva su derecho di aprobacion. Condicionnan general lo keda aplicabel.

Het Land Aruba is voornemens in het openbaar aan te besteden het - middels de Stichting Monumentenfonds Aruba te financieren project:

“Onderhoud en herstel Nationaal Archeologisch Museum te Ecury Complex, Schelpstraat 42”.

Volgens bestek: MB-P18-1.035, d1 2018
Korte Omschrijving van het werk:
Het repareren en schilderen van binnenwanden, het repareren en wederom aanbrengen en schilderen van diverse plafond soorten, het repareren van lekkages in de vliesgevels en daken, onderhoud van publieke badkamers, onderhoud van verlichting en onderhoud van houten vloer.
Uitvoeringstermijn: 60 werkbare werkdagen na datum van aanvang.

Het bestek is vanaf **12 juli 2018** verkrijgbaar bij het kantoor van het Monumentenbureau, gelegen te Schelpstraat 36/38 tegen betaling van **AWG. 125.00**. De betaling in cash te voldoen.
De openbare beschikkingen liggen ter inzage vanaf **12 juli 2018** te Monumentenbureau.
Inlichtingen worden verstrekt op **17 juli 2018** om 10:00 uur a.m. ten kantore van het Monumentenbureau Aruba te Schelpstraat 36/38. De Nota van Inlichtingen wordt vastgelegd op **20 juli 2018** en is vanaf die dag verkrijgbaar bij het Monumentenbureau.
De openbare aanbesteding vindt plaats op **7 augustus 2018** om **10:00 uur v.m. op het kantoor van het Monumentenbureau Aruba**.

De UAR-1986 Ned. is op deze aanbesteding van toepassing. De directievoering is in handen van het Monumentenbureau. De gestanddoening termijn is 60 dagen. De inschrijver moet bij zijn inschrijving de volgende vereisten overleggen:

1. Bewijs van inschrijving in het register van de Kamer van Koophandel van Aruba (niet ouder dan 3 maanden);
2. Bereidheidsverklaring van een lokale bankof borginstelling tot het instellen van een bankgarantie;
3. Andere vereisten die in het bestek zijn opgenomen.

Inschrijving dient te geschieden op het bij het bestek toegevoegde en gewaarmerkte inschrijvingsformulier.

Nieuwe mozaïekbanken in San Nicolas

SAN NICOLAS— In de main street van San Nicolas zijn nieuwe mozaïekbanken geplaatst, achter het voormalige douanegebouw naast La Aruba. De leerlingen van het internaat van het Orthopedagogisch Centrum (OC) hebben samen met diverse vrijwilligers de vier banken met mozaïek verfraaid.

Kunstenaar en vrijwilliger Merveline Geerman heeft samen met de kinderen van het OC aan deze banken gewerkt. Geerman heeft samen met de werkgroep voor mozaïekkunst Artemosa ook meegewerkt aan de vorige mozaïekbanken die in het kader van Aruba Art Fair werden gemaakt.

Geerman vertelt de *Amigoe* dat het drie maanden heeft geduurd voordat de nieuwe banken af waren, omdat het aan het begin lastig was om door te dringen tot de kinderen. “Deze kinderen hebben veel meegemaakt in hun leven, mijn man en ik hebben meegeholpen zodat het werk wat soepeler ging.” Er zitten veel details in de banken, zo zijn er ‘*glow in the dark*’-blaadjes in een van de banken verwerkt.

Project

Geerman was zo onder de indruk van wat deze kinderen hebben meegemaakt dat ze aanstaande zondag met een nieuw project start waarbij zij de levensverhalen op papier wil zetten. Hierna worden de verhalen tentoongesteld.

“Het de bedoeling dat de bezoekers van de tentoonstelling een winnaar uitkiezen en die krijgt een beker voor het mooiste verhaal”, aldus Geerman.

Foto: Melissa Stamper

TRAMPOLIN

Een dagopvang waar hulpbehoevende kinderen worden begeleid om in de toekomst te functioneren binnen de arbeidsmarkt.

NO ENFRENTA CANCER DI PECHO BO SO

BREAST CANCER SUPPORT GROUP
MaryJoan

Adress: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

RENAISSANCE
ARUBA RESORT & CASINO

Explore, Discover, Share, Inspire

Exploring the world doesn't have to stop when the working day starts. At Renaissance Hotels we know your passion for discovery is more than a hobby, it's a career.

We have the following position available:

Assistant Cost Controller

Are you a team player, a leader, good communicator and love a challenge? This position may be perfect for you. The Assistant Cost Controller assists in the overall cost & procurement management of the Resort, working collaboratively with various department managers, analysing their costs and assessing vendor relationships to maximize profitability.

Some responsibilities include:

- Controlling/reviewing all inventory movement of food, beverage and general supplies.
- Periodic inventory checks. Pro-actively report discrepancies and deviations from set policies, ratios, deadlines and numbers. Ensure timely and accurate purchasing and receipt/storage of goods.
- Update and maintain items and prices in the POS system.

Requirements include:

- Bachelor's degree in Finance and/or Accounting or related major. Microsoft Office applications dominance required. Excellent communication, organization and interpersonal skills. Ability to work both independently and within a team in a fast paced environment.
- Ability to meet deadlines.

Please send your application, CV, diplomas and other relevant documents to:

employment@arubarenaissance.com
Human Resources Department
L.G. Smith Boulevard 82, Oranjestad, Aruba
Telephone: 297-583-6000
www.renaruba.com

UN ARUBA LIMPI Y BUNITA SEA CONCIENTE NO TIRA SUSHI DEN MONDI E TA NOS RESPONSABILIDAD BAN TENE ARUBA LIMPI #HUNTO SERLIMAR SERVICIO COMPLETO

NOS TA RESPONSABEL PA MANEHA DESPERDICIO PA UN ARUBA LIMPI COMO HERENCIA

SERLIMAR

Kockstraat 4
Tanki Flip 14 A Unit 8
Parkietenbos

San Nicolas, Aruba
Noord, Aruba
Bacadera, Aruba

T (+297) 524.5080
F (+297) 584.3255
M (+297) 640.5080

www.serlimar.org

f | i | serlimararuba

Den Cayente

Alles wat we hebben is nu

Ariën Rasmijn (1975) is freelance journalist. Naast zijn publicaties in de *Amigoe* en diverse andere media schrijft hij in deze column regelmatig over nieuws en politiek op Aruba. Hij stelt reacties op prijs via: dencayente@gmail.com

Wakker worden met slecht nieuws. Kibra siman afgelopen nacht eindigde met een zwaar ongeluk in Noord waarbij een Hayabusa motor met hoge snelheid tegen een Nissan Sentra knalde. Twee jonge mannen kwamen op gruwelijke wijze om. Een derde persoon ligt nu in kritieke toestand in het ziekenhuis. Het maakt niet uit hoe dergelijke nieuwsberichten en al die foto's van verwrongen staal en bedekte lichamen op straat allemaal op elkaar zijn gaan lijken. En het maakt ook niet uit dat vergeleken met pak 'm beet tien jaar geleden er veel minder dodelijke auto-ongelukken zijn, mede dankzij al die rondtes en verkeersdrempels die overal zijn aangelegd en het feit dat er inmiddels zo

veel voertuigen op straat zijn dat de wegen bijna altijd te vol zijn om er hard op te rijden. Wanneer jonge mensen tragisch komen te overlijden is het altijd een enorme klap. En het confronteert ons met juist datgene waar we met z'n allen zo goed in zijn geworden te vermijden; onze eigen vergankelijkheid en het rauwe, onversneden verdriet van onze naasten. Zelf kende ik Dyllon en Wendell niet, maar al heel gauw werd duidelijk dat zij gekend en geliefd waren door velen. Levensgenieters in de bloei van hun levensgenot. Het is alsof om de zoveel tijd dit soort nare dingen moeten gebeuren om ons eraan te herinneren dat het leven wreed is en dat er geen remedie is voor die

wreedheid, behalve dat we elkaar en onszelf lief moeten hebben. Er is namelijk geen garantie op een volgende dag, een volgende keer, een volgende kus of gesprek. Wonderen zoals met die jongens die in Thailand uit de grot zijn gered zijn een uiterst hoge uitzondering. Voor de resterende 99.999999 procent van ons is het pakken wat je pakken kan, wanneer het kan en hopen dat het einde plots en niet pijnlijk is. Wat we nu hebben is wat we nu hebben. Dit is het moment.

Dit is het moment om samen te komen en samen te huielen. Dit is ook het moment om na te denken over hoe we dit soort ongevallen kunnen voorkomen. Nogmaals, het

zijn er minder dan voorheen maar elke dode in het verkeer is er een teveel. Bewustmaking is de sleutel hier en de logica spreekt echt voor zich. Rij niet met een borrel op. Rij niet te hard. Heb je een machine die gemaakt is om hard te rijden en haal je daar je plezier uit, zorg er dan voor dat je dit veilig doet en dat anderen daar niet de dupe van kunnen worden. Let op in het verkeer en ga niet zitten klooiën met je mobiel achter het stuur (daar ben ik zelf ook hartstikke schuldig aan). Wees gul met je ruimte wanneer je kan. Kijk om naar je medeweggebruikers en vertoon vriendelijk rijgedrag. Het leven is al zwaar genoeg. Maak het niet ondraaglijk voor nabestaanden of jezelf indien je overleeft. Ik kan me niet voorstellen hoe het moet zijn om iemand op zo'n manier te verliezen. Ik kan alleen maar mijn condolances geven aan al die mensen die hier direct door zijn geraakt en vragen en hopen dat we elkaar, ook al is het maar even, iets meer ontzien op de weg. Iets langzamer, iets liever.

Zeldzaam zieken Aruba moeten vaak naar het buitenland

ORANJESTAD — Het zootje van Shahaira Geerman heeft als enige op Aruba de extreem zeldzame huidziekte Epidermolysis Bullosa, ook wel vlinderhuid genoemd. Net zoals voor andere zeldzame ziekten, is daar weinig tot geen specialisme voor te vinden op het eiland.

Foto: Bobby Spier

“De eerste jaren waren moeilijk, want er was geen kennis en geen steun”, vertelt Geerman. “De vraag wat ons te wachten stond, kon niemand beantwoorden. Zelfs de kinderarts niet.” Om bij te dragen aan meer kennis over zeldzame ziekten en om ouders met kinderen die een zeldzame aandoening hebben te steunen, startte Geerman twee maanden geleden met haar vriendin de Best Friends Foundation (BFF), schrijft Bobby Spier voor het *Caribisch Netwerk*.

Emigreren

Geerman ziet dat zeldzame ziekten op Aruba nog niet genoeg aandacht krijgen, terwijl deze zeker voorkomen. “Alleen veel ouders die een kind hebben met een zeldzame ziekte wonen nu bijvoorbeeld in Nederland. Daar worden ze bijna toe

verplicht.” Ook haar gezin werd in eerste instantie door artsen geadviseerd om erover na te denken in Nederland te gaan wonen, maar op Aruba blijven bleek uiteindelijk beter te zijn voor Ethan. Dat werd duidelijk na gesprekken met specialisten van het Blaarcentrum in Groningen. De nationale zorgverzekering AZV kan ouders met zeldzaam zieke kinderen ook adviseren om te emigreren, legt AZV-woordvoerder Solange Tchong uit. “In sommige zeldzame gevallen moet je levenslang in behandeling blijven. Al zal je alles geven

wat je kunt krijgen op het eiland, dan kan het toch gemiteerd zijn ten opzichte van een ander land waar twintig of meer van dat soort gevallen zijn.”

Elkaar bijstaan

Stichting BFF wil richtlijnen en onderzoeken verzamelen van andere zeldzame ziekten, zodat ze ouders in de toekomst kunnen bijstaan. Geerman: “Daardoor staan we met kennis paraat als een kindje met een zeldzame ziekte op het eiland wordt geboren en kunnen we direct de juiste contactpersonen inschakelen.”

Op stap

Ontspanning, sporten, uitgaan, dansen, evenementen en andere tips tijdens dit weekend. Ook een activiteit aanmelden? Stuur een e-mail naar arubaredactie@amigoe.com.

CULTUUR

Next In Line - Talent Festival
Cas di Cultura
Zo 18.00 - 21.00 uur

MAATSCHAPPELIJK

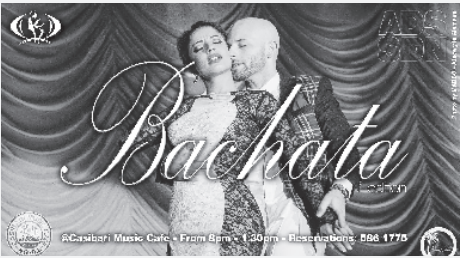
Workshop Urban Gardening
Met Fantastic Gardens
Flor de Oriente

Za 18.00 uur

STAPPEN

Terrasconcert
Flor di Oriente
Vr 19.00 uur

Bachata edition
door Aruba Dance Studios
Casibari Café

Vr 20.00 - 01.30 uur

Honeypot
Optreden
Chaos Café
Za 23.30 - 03.00 uur

One Happy Marathon 2019

Inschrijving KLM Marathon geopend

ORANJESTAD — De inschrijving voor de tweede KLM Marathon, volgend jaar, is geopend. Via de website www.arubainternationalmarathon.com kan iedereen zich registreren voor de One Happy Marathon die plaatsvindt op 2 juni 2019. Daar staan ook de deelnamevoorwaarden en tarieven.

Alle tarieven zijn inclusief een persoonlijk startnummer met BIB, een online tijdregistratie, een katoenen T-shirt van het evenement, een gratis app (Track & Trace) waarmee alle deelnemers kunnen worden gevolgd en een medaille.

Minimumleeftijd

Deelnemers aan de hele marathon moeten minimaal achttien jaar zijn en voor de halve marathon geldt een minimumleeftijd van zestien jaar. Voor de kortere afstanden van 5 en 10 kilometer geldt geen minimumleeftijd.

Schema

De starttijden van deze tweede KLM Aruba Marathon zijn gelijk aan die van dit jaar. De deelnemers aan de marathon beginnen om 03.30 uur, de halve marathon begint om 05.30 uur, de 10K begint om 06.30 uur en de 5K begint om 07.30 uur. De start en de finish zijn, ook net als dit jaar, bij The Ritz-Carlton.

Vereisten

De organisatie hanteert maximumtijden waarin de hele en halve marathon moeten zijn voltooid. Marathonlopers moeten in staat zijn om de afstand in zeven uur uit te lopen, voor de halve marathon geldt een tijd van vier uur. Langzamere hardlopers en wandelaars die niet in staat zijn om binnen deze gestelde tijden te lopen, moeten er rekening mee houden dat wegen weer worden opgesteld

voor het verkeer. Ze kunnen ook door medische hulpverleners uit de wedstrijd worden gehaald, als de gezondheid

van de deelnemer te wensen overlaat. Kijk voor meer informatie op de website <https://arubain>

internationalmarathon.com of stuur een e-mail naar info@arubainternationalmarathon.com.

Noveenviering patroon van Santa Anna Kerk

ORANJESTAD — De parochie van Santa Anna di Noord viert op 26 juli het feest van haar patroonheilige Anna, grootmoeder van Jezus, samen met haar echtgenoot Joachim. Heilige Anna is ook de beschermheilige van werkende vrouwen en diegenen die onvruchtbaar zijn. Dit doet ze met een noveengebed dat op 17 juli van start gaat. De eerste vijf vieringen vinden plaats bij parochieleden thuis in vijf verschillende wijken in Noord. Op 18 juli bij familie Mena en Bito Tromp op Turibana 23. Op donderdag 19 juli vindt deze plaats bij Ola Figaroa op San Miguel 8-R en vrijdag bij familie Lourdes Gei op Rooi Santo 2. Vervolgens op maandag 23 juli bij familie Dora Figaroa op Alto Vista 60 en de laatste van de serie vindt plaats op Sabana Liber 40 bij familie Edna en Lourdes Zievinger. Daarnaast is er een noveengebed bij de kapel op Alto Vista op 17 en 24 juli om 17.30 uur en bij de Santa Anna kerk op 21 en 22 juli om respectievelijk 19.00 uur en 18.00 uur. Op donderdag 26 juli vertrekt een processie vanuit Centro Deportivo Frans Figaroa om 17.30 uur richting Santa Anna waar de mis om 18.00 uur begint.

Bursalen opgelet:

‘Deadline voor reisticket boeken is 20 juli’

ORANJESTAD — Celine Oduber van de afdeling Studiefaciliteiten wil studenten die naar Nederland vertrekken en gebruik maken van een Arubalening informeren over enkele wijzigingen. Studenten moeten dit jaar zelf hun reisticket boeken en de deadline hiervoor is vrijdag 20 juli. In een persconferentie op maandag gaf ze meer informatie over deze wijziging en ook over andere producten in de Arubalening.

De afdeling Studiefaciliteiten van de Directie Onderwijs is verantwoordelijk voor de Arubalening. Vanaf februari 2017 is de aanvraagprocedure gedigitaliseerd en dienen studenten een ‘Arubalening account’ aan te maken en kunnen zij de benodigde documenten invullen en uploaden. Hierbij worden ook de deadlines aangegeven van alle aanvragen. Oduber raadt studenten aan om het Arubalening-portaal in de gaten te houden voor alle wijzigingen, tijdens de persconferentie gaf ze meer informatie over wijzigingen waar de studenten rekening mee moeten houden.

Reisticket

Anders dan voorgaande ja-

ren moeten studenten dit jaar zelf hun ticket boeken. Het boeken van een reisticket kan tot 20 juli bij Discovery Travel in Renaissance Market Place. Studenten dienen hun een kopie van hun paspoort en een kopie van de verklaring van toekenning mee te nemen.

Verzekeringskrediet

Dit jaar is het product verzekeringskrediet toegevoegd aan de Arubalening. Het verzekeringskrediet is geldig vanaf augustus 2018 tot en met december 2018 zodat studenten de tijd hebben

om te acclimatiseren als ze aankomen. Studenten kunnen zich vanaf december zelf gaan oriënteren op het kiezen van een verzekering, aldus Oduber. Voor meer vragen over het verzekeringskrediet kunnen studenten ook terecht bij het Arubahuis.

Zorgtoeslag

De meeste studenten die in Nederland gaan studeren vragen bij aankomst een zorgtoeslag aan. Oduber raadt echter aan hier mee te wachten aangezien zij volgens de Nederlandse wetgeving niet in aanmerking komen hiervoor. De Directie Onderwijs afdeling Studiefaciliteiten werkt nu samen met de Dienst Uitvoerend Onderwijs (DUO) om te onderzoeken wat de mogelijkheden voor zorgtoeslag zijn.

Marc's Muziek Café
(Ma t/m Za: 12 - 15 pm)
Marc de Roo

Voor contact:
Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Email: info@fresharuba.com
facebook.com/fresharuba

Aruba Bank
Lev Varela winnaar
Hand-A-Thon campagne

ORANJESTAD — In het kader van het twintigjarig bestaan van Magic FM wordt binnenkort een Hand-A-Thon gehouden. De Aruba Bank biedt klanten de gelegenheid om deelname aan dit evenement te winnen.

Klanten die tussen 24 april en 30 juni een 'mortgage deal' bij de Aruba Bank hebben gesloten kregen kans om deelname aan de Hand-A-Thon te winnen. Tijdens een live radio uitzending van Magic FM, heeft de Aruba Bank de winnaar van deze campagne bekend gemaakt. De winnaar zal de Aruba Bank representeren in het grote Hand-A-Thon evenement.

Om de winnaar te kiezen heeft de Aruba Bank na een loting zes klanten bij de bank uitgenodigd. Tijdens de live uitzending werd er weer geloot om te kijken wie de winnaar zou worden voor de Hand-A-Thon. De winnaar is Lev Varela.

Nagico Insurances:
Presentatie Road Service bij Pius X School

ORANJESTAD — Het team van Nagico Insurances heeft onlangs een presentatie over de Road Service gegeven, waarbij leerlingen van de Pius X School de kans kregen om meer over de werkzaamheden van deze service te leren.

Het team van Nagico gaf een uitgebreide uitleg over de werkzaamheden van een 'Road Service Assistant' en het was de perfecte gelegenheid waar de leerlingen van de vijfde en zesde klas meer over de verschillende 'road' situaties konden leren. Leerlingen hebben geleerd dat de Road Service niet alleen bij ongelukken van dienst kan zijn, maar dat zij ook behulpzaam zijn bij vergeten sleutels in een dichte auto, lekke banden, een lege benzinetank enzovoort. De leerlingen volgden het proces vanaf het moment dat de centrale van de Road Service een telefoontje krijgt tot het moment dat

zij alle andere procedures uitvoeren om het werk af te ronden. Rhona Noguera, van de afdeling marketing van Nagico vertelde dat het belangrijk is dat kinderen meer weten over de diensten van de Nagico Road Service zodat zij

ook kunnen reageren op het moment van een ongeluk of noodgeval. "Het is erg belangrijk dat kinderen hun kennis over veiligheid in het verkeer verbreden en dat zij zich ook zeker voelen om direct te belen op het moment dat het nodig is omdat de Road Service

van Nagico 24/7 beschikbaar is via het nummer 191", vertelde Noguera verder. Speciale dank gaat uit naar de leerlingen en leerkrachten van de Pius X School en het team van Nagico wenst alle leerlingen een succesvol schooljaar.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O'stad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116	— Mortuariums —	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903	— Stichtingen —	
		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
—Oranjestad—		Fundacion Respetami	582-4433
Ambulance	582-1234	Zwanger? Fundacion	
BGD Oranjestad	527-2782	CIZKA	583-0331
Veterinaire Kliniek	582-1720	Fundacion Diabetico	593-0507
Animal Shelter	582-1623	Arubano	593-4928
		Twelve Step Meeting	
— San Nicolaas—		AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Ambulance	584-5050	Fundacion Amor Pa	568-4739
Centro Medico	523-8833	Prohimo	564-8849
BGD San Nicolaas	527-2782	NA Acceptance Group	565-7500
Serlimar	584-5080	Fundacion Centro	
		Ecologico Aruba	562-8984
— Botica —		Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen	
4 Centro Medico	584-5794	minderjarigen	588-1010
Aloë	584-4606	Fundacion C.V.A. voorkomen	
Central	585-1965	en zorg voor stroke	567-7004
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		

Het weer

VRIJDAG 13 juli 2018			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 28 en 39 km/u.			
Max Temp. 30°	Voelt Als 35°	Wind 28 km/u	Precipitatie 25%
Zonsopgang 06:21	Zonsondergang 19:10	UV index 10 v/d 10	
DONDERDAGAVOND			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 24 en 39 km/u.			
Min Temp. 26°	Voelt Als 29°	Wind 24 km/u	Precipitatie 5%
Maansopgang 05:43	Maansondergang 18:53		

Aankomsttijden	Dienstdoende huisartsen Donderdag, 12 juli 2018
 Cruiseschepen	Huisarts nachtdienst - Oranjestad Huisartsenpost Hospitaal 527-4580 Dr. Esschendal
Vrijdag, 13 juli '18	Huisarts nachtdienst - San Nicolaas Centro Medico San Nicolaas Dr. Tromp
Geen cruiseschepen in poort	Dienstdoende apotheken Apotheek nachtdienst San Nicolaas Botica 4 Centro Medico 584-5794
Zaterdag, 14 juli '18	Apotheek nachtdienst Oranjestad Botica Kibrahacha 583-4908
Geen cruiseschepen in poort	
Zondag, 15 juli '18	
Freewinds – Dept. **** – 23.15	
Maandag, 16 juli '18	
Geen cruiseschepen in poort	

BVN	
17:10: Kook mee met MAX	09:35: Nieuwsuur
17:25: EenVandaag	10:10: Weerbericht Amerika/Caribiën
17:50: NOS Studio Sport	10:10: Villa Sporza
18:10: VRT Journaal	11:15: Jinek
18:50: De IJzeren Eeuw	12:00: VRT Journaal
19:35: NOS Journaal	12:30: NOS De Avondetappe
20:00: Weerbericht Europa/Afrika	13:20: MAX Geheugentrainer
20:05: Nationaal Pensioendeбат	13:35: Nederland Verhuist
21:35: Nieuwsuur	14:05: BinnensteBuiten
22:10: Weerbericht Amerika/Caribiën	14:35: New Generation
22:10: Villa Sporza	15:00: Sesamstraat
23:15: Jinek	15:15: Brugklas
	15:30: School Magic
vrijdag 13 juli	15:45: Het Klokhuis
00:00: VRT Journaal	16:05: Studio Snugger
00:30: NOS De Avondetappe	16:15: Metterdaad
01:00: NOS WK Voetbal	16:40: FC de Kampioenen
01:30: MAX Geheugentrainer	17:10: Kook mee met MAX
01:45: Hollandse Zaken	17:25: EenVandaag
02:25: Ali B op Volle Toeren	17:40: NOS gesprek
03:10: NOS Journaal	minister-president
03:15: Sesamstraat	17:50: NOS Studio Sport
03:30: Het Klokhuis	18:10: VRT Journaal
03:45: De Kameleon	18:50: Muziekmonument: Het levenslied van Marianne Weber
04:15: Van Harte	NOS Journaal
04:40: FC de Kampioenen	20:05: Weerbericht Europa/Afrika
05:10: Kook mee met MAX	20:10: B.A.B.S.
05:25: EenVandaag	20:50: Nederland op film
05:50: NOS Studio Sport	21:15: Nieuwsuur
06:10: VRT Journaal	21:50: Weerbericht Amerika/Caribiën
06:50: De IJzeren Eeuw	21:55: Villa Sporza
07:35: NOS Journaal	23:00: Jinek
08:00: Weerbericht Europa/Afrika	23:55: Iedereen beroemd
08:05: Nationaal Pensioendeбат	
COLOFON	
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Social Media & Marketing Coordinator Tiziana La Torre tlatorre@amigoe.com
Bilderdijkstraat 16 Postbus 323, Oranjestad, Aruba	Administratie Algemeen: adminaruba@amigoe.com
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Administratie Zulaika Kelly zkelly@amigoe.com (abonnement) Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com (layout)
Redactie: Alex Lacle (hoofd redacteur) Mirte de Rozario Melissa Stamper Nadine Salas Sophie Lodewijks arubaredactie@amigoe.com	Distributie Zulma Kock abonnementaruba@amigoe.com
Verkoop Algemeen: Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com	Klachten over verzorging? Mail naar: klachtenaruba@amigoe.com
Verkoop/Acquisitie Dwight Heemstadt dheemstadt@amigoe.com	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm
H&H Magazine Coordinator Alex Lacle alacle@amigoe.com	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

GMN-minister Camelia-Römer:

Voordracht deel Klein Curaçao tot beschermd Ramsar-gebied

WILLEMSTAD — Het traject om een gedeelte van Klein Curaçao als eiland en watergebied, tot beschermd Ramsar-gebied aangewezen te krijgen, loopt al. Dit stelt de minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN), Suzy Camelia-Römer (PIN), in aanloop naar een gepland bezoek aan het eilandje. “Als men een bezoek brengt, zelf de mooie natuur aanschouwt en ervaart en waar onder meer een grote zeeschildpadpopulatie leeft, dan kan men zelf inzien waarom de aanwezige natuur bescherming dient te genieten”, aldus Camelia-Römer in reactie op het door motorpech uitgestelde bezoek van ministers, Statenleden en ambtenaren aan Klein Curaçao.

Camelia-Römer: “Omdat de Raad van Ministers reeds eerder de voordracht, ofwel een nadere bescherming van een gedeelte van Klein Curaçao heeft goedgekeurd, is het traject al een paar maanden geleden door het GMN-ministerie ingezet. Omdat een dergelijke voordracht via Nederland loopt, zijn de stukken al doorgestuurd en is daarmee het proces dus in gang gezet.”

De overheid wil naast de vier reeds bestaande Ramsar-watergebieden op het eiland, nu ook gedaan krijgen dat een gedeelte van Klein Curaçao als beschermd gebied onder de Ramsar-conventie wordt aangewezen. Zo is het Koninkrijk der Nederlanden partij bij het verdrag dat van belang is voor het natuurbehoud van watergebieden, de Ramsar-Convention. De landen die deze conventie hebben getekend, verplichten zich de draslanden (saliña's) te beschermen. Naast het behoud van de lokale biodiversiteit vertegen-

woordigt een lokaal Ramsar-gebied een hoge waarde voor wat betreft de internationale naamsbekendheid van Curaçao, die vergelijkbaar is met de Werelderfgoedlijst van de Unesco.

Het eilandje heeft binnen het Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP) de bestemming ‘open land’. In de wetgeving staat een ‘open landgebied’ als volgt omschreven: “De gronden, welke op de bestemmingskaart als zodanig zijn aangegeven, zijn bestemd voor reservering voor mogelijke ontwikkelingen in de toekomst. Deze gronden dienen in principe niet meer te worden bebouwd en ook andersoortige ontwikkeling van deze gebieden wordt op dit moment niet wenselijk geacht.” De overheid/het GMN-ministerie had reeds in 2012 vier watergebieden voordragen – de gebieden die lopen van Malpais tot St. Michiel, van Jan Kok tot Rif St. Marie en van Shete Boka Park tot As-

Door herbeplanting zijn er weer inheemse soorten geïntroduceerd.

cencion, en daarnaast een gebied bij Muizenberg – die tot Ramsar-sites zijn aangewezen na goedkeuring door het Ramsar-secretariaat in Zwitserland. Het gerenommeerde verdrag wordt als net zo prestigieus ervaren als een plaatsing op de Werelderfgoedlijst. De aanwijzing van deze gebieden is onder meer zeer belangrijk voor de bescherming van de watervogelpopulaties.

De conventie schrijft een oordeelkundig beheer van het gebied voor en vandaar dat vervolgens een beheerplan van het eilandje, een logische vervolgstap zal zijn, zo bevestigt het waarnemend hoofd van de uitvoeringsorganisatie Agrarisch Visserij Beheer, Faisal Dilrosun. “Omdat er sprake is van ongereguleerde

economische activiteiten op het eilandje, die een uitwerking op de natuur kunnen hebben, zal deze kwestie in het beheerplan ook aan bod moeten komen. Voor het opstellen van dit plan zal een interministeriële werkgroep worden ingesteld.”

Onderzoek
Voorafgaand aan de voordracht van de vier Ramsar-sites op Curaçao, werd een vijf maanden durend voorbereidend onderzoek gedaan. Hierbij werd bekeken welke waardevolle watergebieden er zijn die bescherming behoeven en of deze aan de gestelde criteria voor een Ramsar-nominatie voldoen. Het onderzoek werd in opdracht van GMN uitgevoerd door een team van lokale deskundigen onder lei-

Het eilandje was door onder meer overbegrazing bijna een eeuw lang vrijwel geheel zonder begroeiing. Nu is er weer sprake van vegetatie.

ding van de wetenschappelijk directeur van Carmabi, Mark Vermeij. Het team werd verder gevormd door marien-biologe Valérie Chamberland, die toen nog aan haar promotie-onderzoek bij Carmabi en de Universiteit van Amsterdam werkte (inmiddels heeft zij haar doctoraal aan de UvA behaald), gastonderzoeker Ivan Nagelkerk die zich bezighield met het onderzoeken van binnenbaaien, Gerard van Buurt, deskundige op het gebied van invasieve soorten, ondersteund door Theo van

der Giessen van Stichting Uniek Curaçao en door Dolfi Debrot, voormalig Carmabi-directeur. Toen al werden negen potentiële Ramsar-sites door het team geïdentificeerd – waaronder dus ook Klein Curaçao – die aan een groot aantal criteria voldeden.

Herbeplanting
Over de vegetatie in algemene zin op Klein Curaçao zou Debrot vervolgens in 2013 berichten dat het herbeplantingsproject dat in 2000 door Carmabi in gang werd gezet, ‘opzienbarende’ resultaten had opgeleverd. Debrot, die toen werkzaam was bij Imares, het marien-instituut van de Universiteit van Wageningen, bracht in 2013 een bezoek aan het eilandje en constateerde ‘dat er op Klein Curaçao een succesvolle herintroductie had plaatsgevonden van zestien inheemse planten’. Uit zijn relaas bleek waarom daar lange tijd vrijwel geen bomen of struiken meer te vinden waren.

Geiten
Debrot wees erop dat het eilandje door rooibouwpraktijken van fosfaatontginning en overbegrazing door geiten, gedurende een periode van bijna 100 jaar vrijwel geen vegetatie meer in het wild had staan. Nadat in 1996 de overheid van Curaçao de weiderechten had afgekocht en de vermagerde veestapel werd afgevoerd, kon Carmabi in 2000 met de herintroductie van inheemse ‘strand en pionier’-plantensoorten starten. “Dit is letterlijk een van de meest onherbergzame milieus geweest die men zich kon voorstellen. Een plat eiland geteisterd door zoutspray, wind, schrale kalkbodems en schroeiende zon. Planten vormen de motor van het terrestisch ecosysteem en zonder planten blijft de biodiversiteit meestal gering”, aldus Debrot. Hij gaf aan dat Carmabi tussen 2000 en 2009, aan het begin van de regentijd, plantacties hield met zelfgekteekte inheemse plantensoorten, die zodoende geherintroduceerd konden worden.

‘In overleg met nabestaanden’

Novum KPC: 911-gesprek moordslachtoffer Fuik uitgezonden

WILLEMSTAD — Het Korps Politie Curaçao (KPC) heeft, voor het eerst op Curaçao, de inhoud van een 911-gesprek uitgezonden, waarin een bejaard slachtoffer op 17 september vorig jaar om 05.05 uur de politie om hulp smeekt, bang dat zij overvallen zou worden. Hulp kwam niet. De vrouw werd later dood in haar slaapkamer aangetroffen. Drie medewerkers van de centrale meldkamer zijn verantwoordelijk hiervoor en zijn eerder geschorst. Het proces om disciplinaire maatregelen te nemen tegen de drie is in de laatste fase, meldt korpschef Mauricio Sambo desgevraagd.

Het is onduidelijk wat er precies op de bewuste dag is gebeurd. De politie liet een video-clip opmaken met de inhoud van het 911-gesprek, maar men kan alleen de stem van de 81-jarige vrouw Cecilia Ignacia Alexander horen en niet wat de politiecentralisten het slachtoffer vertelden en/of adviseerden.

Schok
Het KPC waarschuwt aan het begin van de clip voor de schokkende inhoud en dat minderjarige de beelden niet mogen zien, althans niet zonder een volwassene erbij die het een en ander kan uitleggen. Sambo verduidelijkt desgevraagd dat de motivatie voor het novum om het gesprek uit te zenden juist was om perso-

nen die informatie hebben over de moord, te bewegen om dat te verschaffen, om deze bijna een jaar oude zaak op te kunnen lossen.

Sambo: “Het KPC heeft meerdere malen vergaderd met onder meer het Openbaar Ministerie, maar ook met de nabestaanden over de volgende te nemen stappen, alvorens het KPC-managementteam de beslissing heeft genomen dat de inhoud uitgezonden moest worden. Ik moet benadrukken dat de politie alles uit de kast wil en zal halen om deze trieste zaak op te lossen. Daarom is bovendien besloten om een beloning van 10.000 gulden uit te loven voor de gouden tip die leidt naar de oplossing. Wij doen daarom een dringende

Het 81-jarige moordslachtoffer.

oproep aan iedereen om (belangrijke) informatie aan de politie door te geven. Dat kan ook anoniem.”

Inhoud 911-call
Het slachtoffer belde eerst om 05.05 uur. Men kan haar tegen de politiecentralist(en) horen zeggen dat mensen stenen op haar dak gooien. “Er zijn mensen hier die stenen op mijn huis in Fuik gooien. Nee, de lichten zijn eerst uitgegaan (de stroom werd afgesloten meldde het KPC, red.). Daarna hoorde ik (of zag, red.) een flashlight en nu hoor ik stenen hard op mijn dak vallen.” Vervolgens kan men brekend glas horen: “Glas breekt hier. Ze maken alles hier kapot. God help me. Glas breekt, glas breekt.” Vervolgens belt ze weer: “Hij heeft een vuurwapen in handen. Hij is slank, een beetje lang en heeft een pet op.” De vrouw heeft volgens de politie tevens tegen de man gezegd dat zij de politie zou bellen. Daarna hoort men niets meer. Reacties of adviezen van de agenten zijn niet te horen.

Daderkennis
De 81-jarige vrouw is later door een familielid op de grond in haar slaapkamer aangetroffen. Het lichaam werd in beslag genomen en uit het autopsierapport bleek dat zij

De woning van het slachtoffer werd uitgebreid onderzocht.

op een gewelddadige manier is gedood. Het OM wil niet in detail treden over de doods-oorzaak, om te voorkomen dat daderkennis, oftewel informatie die alleen de dader van een misdrijf kan hebben, openbaar wordt gemaakt. Dit belemmert anders het onderzoek, aldus OM-woordvoerder Norman Serphos.

Agenten geschorst
De eindbeslissing over de disciplinaire maatregelen tegen de politiecentralisten omdat zij de procedure niet conform vastgestelde regels hebben laten verlopen, is nog niet genomen. Zij zijn destijds in het kader van het onderzoek voor onbepaalde tijd geschorst. Tevens werd hen de toegang tot politieggebouwen ontzegd, zolang het onderzoek loopt. Het proces is nu in de eindfase. Meer dan dat deze drie medewerkers op hun disciplinaire maatregel zitten te wachten, wilde Sambo niet kwijt. “Er is een uitgebreid onderzoek verricht naar het hele team dat op het bewuste moment belast was met het aannemen van meldingen. Uit dat onderzoek bleek dat de drie medewerkers inderdaad hun werk niet naar behoren hebben uitgeoefend. Het proces voor disciplinaire

maatregelen is nu in de eindfase, dat is het enige wat ik nu kan zeggen. Het gaat hier om een intern onderzoek en het betreft tevens ambtenaren. Zoals men weet geven wij in verband hiermee geen informatie.” Het KPC geeft alleen informatie als er sprake is van strafrechtelijke aspecten. In dit geval is uit het interne onderzoek gebleken dat de KPC-medewerkers niet direct bij de moord zelf betrokken waren, gaf de politie eerder aan, maar dat zij zich bij de melding niet aan de juiste procedures hebben gehouden. Dat onderzoek is gestart nadat de politietop door middel van het interne controlesysteem hiervoor redenen kreeg, zo meldde de politie eerder in een persbericht over de moord.

Tips
Korpschef Sambo was desgevraagd nog niet op de hoogte of er al belangrijke tips bij de politie waren binnengekomen. “Wij hebben besloten dat ik aan het einde van deze week op de hoogte wordt gesteld van de status van het onderzoek.” Vlak na de moord laste de politie een persconferentie in over de zaak waarvoor media die met beeld en geluid werken werden uitgenodigd. Dit, zodat het verzoek om tips zo snel mogelijk zou worden uitgezonden. “Dat heeft ook geholpen”, gaf de inmiddels vervangen politiewoordvoerder Reginald ‘Reggie’ Huggins toentertijd aan. “Specifieke informatie die wij wilden hebben, hebben wij inmiddels ook gekregen.” Er zijn vorig jaar kennelijk aanhoudingen verricht, maar dat leverde weinig informatie op, en het is nog niet bekend wie de moord hebben gepleegd. De politie probeert het nu opnieuw, met een beloning en het uitzenden van de 911-gesprek.

Casperson: We doen ons uiterste best om recuperatie voort te zetten

Weer voorschot van 2,5 miljoen gulden voor Sehosa

WILLEMSTAD — Het St. Elisabeth Hospitaal (Sehosa) heeft wederom een voorschot van 2,5 miljoen gulden ontvangen van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) om de recuperatie voort te kunnen zetten. Dat meldt algemeen directeur Anthon Casperson desgevraagd tegenover de Amigoe.

Zoals deze krant vorige week al berichtte was het eerste voorschot van 2,5 miljoen gulden uit het ziekenhuisbudget noodzakelijk om de financiële tekorten en de hiermee gepaard gaande materiaalschaarste aan te pakken. Het medisch stafbestuur maakte onlangs namelijk kenbaar dat de situatie door het tekort aan materialen en mensen niet veilig wordt geacht. De Raad van Bestuur nam daarop meteen maatregelen en besloot de geplande operaties tijdelijk stil te leggen, zodat er wel acute operaties kunnen plaatsvinden. Inmiddels worden naast acute operaties ook medisch noodzakelijke operaties verricht. Casperson meldt dat het tweede voorschot van 2,5 miljoen gulden nodig is omdat de stichting jarenlang meer kosten heeft gehad dan inkomsten. Als gevolg daarvan zijn er schulden opgebouwd aan leveranciers, wat uiteindelijk heeft geleid tot een stop van de levering. Een ander punt is dat het uitstel van Hospitaal Nobo Otrobanda (HNO) ervoor heeft gezorgd dat de technische levensduur van de vaste en vlottende appa-

ratuur is bereikt. Met vlot-tende apparatuur wordt de kleine inventaris bedoeld. Met het voorschot zullen de hoogstnoodzakelijke middelen worden aangeschaft voor de zorgafdelingen, die allemaal over een standaarduitrusting beschikken. Verder worden ook de materialen aangevuld. De recuperatie wordt met man en macht voortgezet. Ondertussen is het Sehosa samen met de overheid bezig met nadenken over een structurele oplossing. Het bestuur wil in nauwe samenwerking met het medisch stafbestuur, waarmee regelmatig overleg wordt gepleegd, tot een volledig overzicht van de nodige middelen komen. Het is de bedoeling dat dit in augustus wordt afgerond. Zoals eerder gemeld, zal ook worden gekeken naar de nodige middelen voor 2019. Doordat het ziekenhuis het afgelopen jaar een enorme inhaalslag heeft gemaakt voor wat betreft de data is het makkelijker om de schuldenpositie van de stichting en de verdere begroting inzichtelijk te maken. In de begroting zijn ook normen opgenomen ten aanzien van het personeel, de beschikbaarheid van materiaal en de benodigde apparatuur. Het Sehosa hoopt op korte termijn weer volledig operationeel te kunnen zijn. “We doen echt ons best. We moeten de nodige middelen en materialen ook met het oog gericht op de toekomst kunnen borgen. Ik heb goede hoop dat we eruit gaan komen”, aldus Casperson.

De daders zijn waarschijnlijk via het vernielde raam naar binnen gegaan.

In de woning trof de politie glas van het kapotte raam aan.

De afgelegen woning van de vrouw.

Voortgangscommissie: Uitzichtloze situatie

Nederlandse hulp nodig voor detentiesysteem St. Maarten

DEN HAAG — De voortgangscommissie van St. Maarten blijft uiterst bezorgd over de Pointe Blanche-gevangenis. De commissie noemt de situatie ‘hopeloos’ en dringt aan op onderlinge afspraken met Nederland voor structurele hulp bij het uitvoeren van de detentiefunctie op St. Maarten. “Pleisters plakken helpt niet meer”, stelt de commissie.

De commissie constateerde in haar 29e rapport over de uitvoering van de plannen van aanpak voor het politiekorps (KPSM) en de Pointe Blanche-gevangenis dat ‘massale steun vanuit Nederland noodzakelijk is om het opsluiten van gedetineerden op een humane manier veilig te stellen’. In verband hiermee dringt de commissie in het voortgangsverslag over de laatste maanden van 2017 en het eerste kwartaal van 2018 aan op overeenkomsten tussen St. Maarten en Nederland. De gevangenis heeft door orkana Irma in september vorig jaar veel schade opgelopen. Sindsdien wordt de faciliteit bewaakt door personeel van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Landelijke Bijzondere Bijstandseenheid (LBB) van Nederland, een soort mobiele eenheid voor het penitentiaire systeem.

Hulp stopt 1 augustus

Echter, deze hulp vanuit Ne-

derland wordt op 1 augustus, over iets meer dan twee weken, stopgezet. Dit betekent dat minister van Justitie van St. Maarten Cornelius de Weever dringende maatregelen moet nemen om tegen die tijd bewakers klaar te hebben om de beveiliging in de gevangenis over te nemen, concludeert de commissie. Werving van gevangenispersoneel uit Nederland en elders wordt aanbevolen. De commissie merkt op dat dit concept in het verleden al met succes is toegepast. De commissie is gealarmeerd over het feit dat tijdens haar bezoek eind april is gebleken dat er nauwelijks verbeteringen waren aangebracht wat betreft de toestand van de gevangenis of de operationele procedures. De commissie spreekt van een crisissituatie die St. Maarten tot nu toe niet op eigen kracht heeft kunnen opvangen, vooral door het gebrek aan capaciteit en middelen. “De situatie in de gevangenis blijft erg gevaarlijk en

gevangenen blijven alleen binnen dankzij de indrukwekkende beveiliging van de DJI en LBB, en hun termijn eindigt binnenkort”, aldus de commissie. Er zitten nu ongeveer 62 gedetineerden in de gevangenis.

Geen ruimte

Ook zijn er geen verdere afspraken gemaakt over de verlenging van het verblijf van Sintmaartense gevangenen in penitentiaire inrichtingen op Curaçao en in Nederland. “De voorwaarden voor externe hulp vervallen binnenkort en spoedig zullen de overgebrachte gevangenen terugkeren terwijl er geen ruimte voor hen is.” Er bestaat een groot risico dat het gerecht of het Openbaar Ministerie zal stoppen met het verwijzen van veroordeelden naar de gevangenis vanwege de problematische detentiestandigheden. Dit is al gebeurd met een aantal veroordeelde jeugdcriminelen. Hierbij werden sommige verdachten van een ernstig misdrijf vrijgelaten. “De tijd gaat voorbij en de problemen worden alleen maar urgenter”, constateert de commissie.

Nieuwe gevangenis

De Raad van Ministers van

De gevangenen zouden alleen binnenblijven dankzij de extra Nederlandse beveiliging.

St. Maarten heeft een besluit goedgekeurd om een nieuwe gevangenis te bouwen. De overheid heeft echter onvoldoende middelen om dit op eigen kracht te financieren. Volledige financiering kan niet plaatsvinden vanuit het Wederopbouwfonds. Volgens de commissie kan mogelijk een deel worden gefinancierd via de eerste tranche

van het fonds, beheerd door de Wereldbank. De commissie noemt verder de mogelijkheid om samen met het Franse St. Martin een nieuwe gevangenis te bouwen, evenals een samenwerking met DJI met betrekking tot St. Eustatius en Saba. Reparaties aan de bestaande gevangenis worden overwogen om de periode tot de nieuwe

gevangenis gebouwd is, te overbruggen. Het ministerie van Justitie is niet in staat om de verantwoordelijkheid voor de wederopbouw en de uitvoering van een nieuw detentiesysteem te dragen. “De organisatie is totaal niet uitgerust om de diensten die onder het ministerie vallen adequaat te leveren en om haar taken

uit te voeren.” De commissie constateert een gebrek aan (voldoende) gekwalificeerd personeel, een consistente administratieve organisatie en gevestigde werkpacten en adviseert de minister van Justitie om het ministerie te reorganiseren, de personeelsformatie op te schonen en de organisatie te professionaliseren.

Veel interesse verkopers voor Festival Village

PHILIPSBURG — Het verkopersprogramma voor kleine ondernemingen op St. Maarten, geïnitieerd door Stichting Overheidsgebouwen (SOG), loopt goed: 25 (straat)verkopers hebben zich in juni aangemeld om deel te nemen aan het programma voor dit jaar, terwijl er was gerekend op vijftien. Via promoties worden inwoners van het eiland aangemoedigd om het Festival Village te bezoeken en zo de verkopers te steunen.

Oorspronkelijk wilde het SOG-bestuur vijftien verkopers krijgen, maar vanwege de grote vraag mochten meer eigenaren van kleine bedrijven zich aanmelden en één of twee hokjes in het Festival Village huren om hun producten te verkopen. Het programma is bedoeld

om ondernemerschap én meer gebruik van het St. Maarten Festival Village te stimuleren, terwijl het verkopers de mogelijkheid biedt om hun producten, zoals drankjes, voedingsmiddelen, kunst, et cetera, aan de man te brengen. Sintmaartenaren bezoeken het Festival Village sinds juni

tijdens lunchpauzes op werkdagen, maar ook tijdens het weekeinde. SOG, die belast is met het beheer van het St. Maarten Festival Village, blijft werken aan het promoten van de verkopers en het beheer van het Festival Village. Het bestuur hoopt dat bedrijven reclame willen maken op de beschikbare advertentieruimte in het Festival Village. Ook is het mogelijk er een evenement te organiseren. Het programma voor kleine bedrijven loopt het hele jaar door, maar stopt twee maanden om carnavalsverkopers te laten intrekken tijdens het carnavalseizoen.

KAP reikt diploma’s uit

WILLEMSTAD — Bij het Santa Barbara Beach & Golf Resort hebben de geslaagde eindexamenleerlingen van Colegio Alejandro Paula (KAP) afgelopen vrijdag hun diploma’s uitgereikt gekregen. Dit gebeurde tijdens hun Grad Night, die werd opgeleust door diverse spectaculaire dansuitvoeringen. De havo-vwo school, die onder het DOS-schoolbestuur valt, geeft op sociale media aan terug te blikken op een goed schooljaar, met mooie resultaten en goede slagingspercentages. “Met een prachtige toekomst in het verschiet willen we jullie bedanken voor al deze mooie jaren en wensen we jullie veel mooie en nieuwe ervaringen toe op zowel professioneel als op persoonlijk gebied”, zo wordt geschreven op de Facebook-pagina.

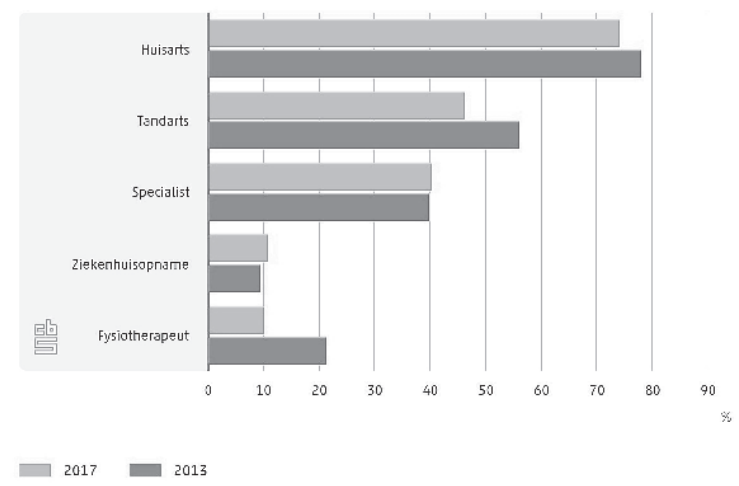

Inwoners Bonaire gaan minder naar de tandarts

KRALENDIJK — Van de inwoners van Bonaire van vijftien jaar en ouder bracht 46 procent vorig jaar een bezoek aan de tandarts. Dat is minder dan in 2013, toen 56 procent van de mensen bij de tandarts was geweest. Vorig jaar had 10 procent contact met de fysio- of oefentherapeut, in 2013 was dit nog 21 procent. Dat meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op basis van nieuwe cijfers.

Personen van achttien jaar of ouder krijgen de meeste vormen van tandheelkundige zorg sinds 1 januari 2015 niet meer vergoed. Tot en met december 2014 konden mensen in aanmerking komen voor een eenmalige sanering van het gebit. Vorig jaar bezochten minder mensen minstens één

Contact met zorgverleners en ziekenhuisopnamen Bonaire

keer de tandarts dan in 2013. Deze daling was het sterkst bij de laagopgeleiden, van 51 procent naar 38 procent. In de meeste leeftijdsgroepen was geen significante daling van het tandartsbezoek te zien, behalve bij de 25- tot 45-jari-

gen. Van hen was 40 procent vorig jaar op bezoek geweest bij de tandarts, tegen 57 procent in 2013. De mensen die patiënt waren bij een tandarts, bezochten deze vorig jaar gemiddeld ook minder vaak dan in 2013. Het aantal

bezoeken daalde van zeven naar vier. Laagopgeleide patiënten gingen in 2013 ruim acht keer naar de tandarts, vorig jaar nog vier keer. Bij de 15- tot 25-jarige tandartspatiënten daalde het aantal bezoeken van negen naar vijf.

Fysiotherapie

Op 1 januari 2015 is ook het aantal door de zorgverzekering gedekte fysiotherapiebehandelingen beperkt. De groep mensen die een fysiotherapeut of oefentherapeut bezocht, is vorig jaar gekrompen ten opzichte van 2013. De daling was het sterkst bij laagopgeleiden en 45- tot 65-jarigen. Van de laagopgeleiden had 20 procent in 2013 zeker één keer een fysiotherapeut bezocht. Dit is gedaald tot 7 procent vorig jaar. Bij de 45- tot 65-jarigen daalde dit percentage van 25 naar 11.

Latijns-Amerika lust ineens wel vis

SANTIAGO — Nergens ter wereld eet men zo weinig vis als in Latijns-Amerika. Maar dat zal de komende tien jaar veranderen, voorspelt een nieuw rapport. Volgens de State of World Fisheries and Aquaculture 2018 (Sofia in het Engels) zal de visconsumptie in Latijns-Amerika en de Cariben tegen 2030 met 33 procent stijgen, meldt persbureau IPS.

Dat is een belangrijke trendbreuk, zegt de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) van de Verenigde Naties. Momenteel is de regio een netto-exporteur van vis. Ze kent het laagste visverbruik per persoon in de wereld: slechts 9,8 kilogram per jaar.

In 2015 consumeerde de regio slechts 6,2 miljoen ton vis, minder dan alle andere regio's in de wereld, behalve Oceanië. Tegen 2030 verwacht het Sofia-rapport overal ter wereld een stijging van de visconsumptie, met een forse stijging in Latijns-Amerika (+33 procent), Afrika (+ 37 procent), Oceanië (+ 28 procent) en Azië (+ 20 procent).

Groei aquacultuur

Het Sofia-rapport voorspelt ook een forse groei in de visproductie (visserij en aquacultuur) in Latijns-Amerika. In

Foto: Shutterstock

2030 zal die met 16 miljoen ton een kwart hoger liggen dan vandaag (12,9 miljoen ton). Vooral de aquacultuur zal fors groeien, met maar liefst 49 procent (van 2,7 miljoen naar 4 miljoen ton). Op dit moment werken in de regio al 3,8 miljoen mensen in de aquacultuur.

Grootste vismeelproducent

Ondanks de toegenomen consumptie bij de eigen bevolking zal Latijns-Amerika in 2030 nog altijd een netto-

visexporteur blijven. De visuitvoer zal met 29 procent toenemen (van 3,9 miljoen naar 5,1 miljoen ton). De invoer zal met 53 procent stijgen (van 2,3 miljoen naar 3,5 miljoen ton). De visexport in Latijns-Amerika bestaat voornamelijk uit garnalen, tonijn, zalm en vismeel, die uit Ecuador, Chili en Peru komen. De uitvoer nam in 2017 opnieuw toe ten opzichte van het jaar ervoor, een gevolg van de hogere productie en een opleving van de tonijnprijzen.

Ansjovis

De visvangst op zee daalde wereldwijd met bijna 2 miljoen ton in 2016 ten opzichte van 2015 (van 81,2 miljoen naar 79,3 miljoen ton). De helft van die daling deed zich in Peru en Chili voor. Daar viel de ansjovisvangst fors terug. Door de invloed van het weerfenomeen El Niño schommelt die vangst sterk. Ondanks de daling blijft Peru de grootste producent en exporteur van vismeel en visolie ter wereld.

Puigdemont: Grootste leugen is nu ontkracht

Duitsland gaat in op uitleveringsverzoek Spanje

SCHLESWIG — Duitsland gaat de Catalaanse separatistenleider Carles Puigdemont uitleveren aan Spanje. Justitie liet dat vandaag weten direct na een uitspraak van het gerechtshof in de deelstaat Sleeswijk-Holstein.

Het gerechtshof bepaalde dat Puigdemont kan worden uitgeleverd aan Spanje, niet vanwege rebellie maar wel vanwege verduistering van overheids gelden. Hij zou dat hebben gedaan door een illegaal referendum uit te schrijven over de onafhankelijkheid van Catalonië van Spanje.

Spanje wil Puigdemont voor het gerecht dagen sinds hij in oktober 2017 de onafhankelijkheid uitriep van Catalonië. De Catalaanse leider vluchtte naar België. Madrid vaardigde een internationaal opsporingsverzoek uit. Puigdemont werd in maart gearresteerd nadat hij vanuit Denemarken de grens met Duitsland was overgestoken. Hij was vrij in afwachting van de gerechtelijke procedure in Duitsland.

Verduistering van 1,7 miljoen

Volgens justitie in Spanje heeft het referendum in Catalonië, waarbij een meerderheid voor onafhankelijkheid stemde, 1,7 miljoen

Foto: AFP / Thomas Schuur

Carles Puigdemont zal beroep aantekenen tegen de beslissing van Duitsland om hem voor verduistering aan Spanje uit te leveren.

euro gekost. Puigdemont wordt van verduistering van overheids geld voor dat bedrag beschuldigd, maar hij ontkent dat.

Volgens de verdediging van de Catalaanse leider kan Puigdemont door de uitspraak van het Duitse hof in Spanje niet meer voor rebellie worden vervolgd. Die beschuldiging was de zwaarste van de twee. Volgens de advocaten heeft het hof dat

nadrukkelijk in de uitspraak gezegd. De advocaat van Puigdemont in België verklaarde dat zijn cliënt in beroep gaat bij het Duitse Grondwettelijk Hof. Een uitspraak kan nog drie maanden op zich laten wachten, aldus Paul Bekaert.

‘Grootste leugen is nu ontkracht’

De voormalige Catalaanse regiopremier Carles Puigde-

mont is tevreden dat Duitsland hem niet zal uitleveren voor rebellie. “Daarmee is de belangrijkste leugen van de staat ontkracht”, aldus de separatistenleider op Twitter. “Elke minuut die onze medestanders in de gevangenis doorbrengen, is een minuut van schaamte en onrechtvaardigheid”, twitterde Puigdemont. “We zullen tot het einde strijden. En we zullen overwinnen.”

Holleeder hoort zus ‘tandenknarsend’ aan

AMSTERDAM — “Ik zit hier tandenknarsend mijn mond te houden en tandenknarsend naar de leugens van een advocaat te luisteren. En ik kan u zeggen: het is niet gemakkelijk.”

Met een trillende stem van ingehouden woede verzorgde Willem Holleeder vandaag rond het middaguur zelf het slotakkoord van de dertigste zittingsdag in zijn strafproces. De twee uur daarvoor had hij geluisterd naar de getuigenverklaringen van zijn zus Astrid. Hij had zich ‘voortdurend’ moeten inhouden, zei hij toen hij aan het einde kort het woord kreeg. Volgens ‘de Neus’ strooide zijn zus opnieuw kwistig met onwaarheden tijdens het getuigenverhoor door zijn advocaat Sander Janssen, dat voortijdig moest worden afgebroken omdat haar raadsman Willem Jebbink de rest van de

dag was verhinderd. Hierdoor keert zij, later in dit proces, nog minimaal een keer terug. Een datum hiervoor is nog niet bepaald.

Astrid Holleeder wees tijdens de ondervraging opnieuw met de beschuldigende vinger naar haar broer als het gaat om de reeks moorden waarvoor hij terechtstaat. Cor van Hout, Willem Endstra, Kees Houtman, Thomas van der Bijl: ze werden vermoord omdat Willem Holleeder zo bevestigde. “Hij zag zichzelf als de spin in het web. Hij wilde ze dood hebben en zaken afpakken”, zei ze. Ook vertelde ze opnieuw

uitvoerig over het ‘versluiserende taalgebruik’ van de Holleeders. “Wim zei kort na de moord op Endstra dat hij het niet kon hebben gedaan, omdat hij in het buitenland was. Maar voor ons was dat nou juist de bevestiging dat hij erachter zat.”

Dat een getuige Holleeder kort na de moord op Endstra in 2004 aangeslagen noemde, vond ze logisch. “Hij was gespannen. Een liquidatie is een stressfactor erbij.” Als haar broer de opdracht niet had gegeven, dan had ze na zijn terugkeer uit het buitenland ‘een heel ander gesprek’ met hem gehad. “Dan zou zijn gezegd: wat is hier gebeurd? Dan was er een andere ‘feel’ geweest, een andere situatie.” Het proces gaat 3 september verder.

Amsterdamse pedo levenslang in cel Filipijnen

AMSTERDAM/MANILLA — Op de Filipijnen is een zeventigjarige zedendelinquent uit Amsterdam veroordeeld tot levenslange celstraf voor het jarenlang misbruiken van zijn minderjarige stiefdochters van tien en veertien jaar oud. Dat heeft de Amsterdamse politie gemeld op Facebook.

De man werd in september 2015 op de Filipijnen gearresteerd na een tip van Amsterdamse zedenrechercheurs. In april van dit jaar is hij veroordeeld. In Nederland was de man

in 2006 veroordeeld voor het misbruiken van verstandelijk en lichamelijk gehandicapte kinderen in Amsterdam-Noord. Na zijn vrijlating in 2008 probeerde hij een kinderopvang te be-

ginnen, maar de politie kon dat verhinderen.

Enige tijd later dook de man op op de Filipijnen, waar hij zich aanbood als crècheleider en in een contactadvertentie vroeg om een jonge vrouw, liefst met kinderen, om samen een weeshuis te beginnen. De Nederlandse autoriteiten tipten daarop collega’s op de Filipijnen, die de man hebben opgepakt.

Bijleveld gaat in gesprek met Marco Kroon

BRUSSEL — Minister van Defensie Ank Bijleveld gaat praten met Marco Kroon, nu het Openbaar Ministerie stopt met het onderzoek naar de onderscheiden militair. Er zijn geen aanknopingspunten voor zijn bewering dat hij in 2007 in Afghanistan na zijn ontvoering een van zijn gijzelnemers heeft gedood, aldus het OM.

“Ik ben blij dat we iets gehoord hebben van het Openbaar Ministerie. Dat zegt dat er eigenlijk geen bewijs is en het onderzoek is stopgezet. Dat betekent dat wij ons nu moeten gaan bezinnen”, zei de

minister in Brussel, waar ze de NAVO-top bijwoont. Bijleveld zei ‘oprecht’ niet te weten of Kroon het verhaal heeft verzonnen.

Iedere militair moet melding maken van dergelijke voorvallen en dat is destijds

niet gebeurd. “Dat is sowieso iets om over te praten. Deze zaak heeft geen winnaars, eigenlijk alleen maar verliezers”, aldus Bijleveld.

“Wij moeten nu bekijken wat deze beslissing betekent voor ons en ons werk en daar zullen we met het personeelslid Marco Kroon over praten.” Een gesprek over een eventueel ontslag gaat nu ‘te ver’, besloot de bewindsvrouw.

Vader krijgt 12 jaar en tbs voor dood Diego

ROTTERDAM — De vader van de tienjarige Diego is veroordeeld tot twaalf jaar cel en tbs met dwangverpleging voor doodslag op de jongen. De rechtbank in Rotterdam achtte het bewezen dat de 39-jarige Marcel S. zijn zoon heeft gewurgd uit nijd omdat zijn vrouw hem had verlaten.

Diego werd op 1 maart vorig jaar dood gevonden op het ouderlijk bed in de woning in Dordrecht. S. heeft steeds vastgehouden aan het verhaal dat hij ’s avonds in slaap was gevallen op de bank, de volgende ochtend wakker schrok en zijn zoon dood vond. Volgens de rechtbank was S.

echter wel degelijk wakker. Bovendien is in de hals van de jongen uitsluitend zijn einge DNA en dat van zijn vader aangetroffen. De rechtbank noemde de wurging ‘wreed en onbegrijpelijk’. “Dat juist de vader, op een voor Diego vertrouwde plek, een einde maakte aan het jonge leven van zijn zoon is

nauwelijks te bevatten.” De rechtbank rekende het S. zwaar aan dat hij op geen enkele manier verantwoording heeft afgelegd. Omdat sprake was van een ‘ziekelijke stoornis van de geestvermogens’ krijgt S. ook tbs met dwangverpleging. Volgens de rechtbank is S. ‘gevaarlijk’ en is de kans op herhaling groot. Daarnaast moet hij bijna 12.000 euro schadevergoeding betalen. De officier van justitie had achttien jaar cel geëist, omdat hij een lange gevangenisstraf op zijn plaats vond.

‘Rusland en Israël sluiten deal over Syrië’

MOSKOU — Rusland en Israël hebben een deal gesloten over het conflict in Israël.

Volgens diplomatieke bronnen doet Rusland er alles aan om Iraanse aanwezigheid in Syrië weg te houden van de grens met Israël, dat op zijn beurt niet zal ingrijpen als het Syrische regime de controle herovert in het zuiden van Syrië. De bronnen stellen volgens de Israëlische krant *Haaretz* dat Iraanse troepen bij de grens nog niet allemaal zijn vertrokken. Maar Rusland zou zijn best doen om de afspraak na te komen.

De Israëlische premier Benjamin Netanyahu is momenteel in de Russische hoofdstad Moskou voor een tweedaags bezoek.

Hij spreekt daar met zijn ambtsgenoot Vladimir Poetin. Netanyahu liet weten dat Jeruzalem en Moskou nauw samenwerken. Eerder op de dag hadden de Israëlische strijdkrachten een drone uit de lucht gehaald die naderde vanuit Syrië. Volgens de Israëli-

sche premier was dat met dank aan Rusland. “We handelen tegen doelen van Iran en Hezbollah en er is geen weerstand van de Russische troepen”, aldus de premier.

De Israëlische autoriteiten volgen de opmars van Syrische regeringstroepen bij de Golanhoogten en de grens met Jordanië met argusogen. Het regime van de Syrische president Bashar al-Assad krijgt behalve van Rusland ook steun van Iran en Hezbollah, aartsvijanden van Israël.

Ouders dode tiener winnen Facebook-zaak

BERLIJN — Facebook moet de ouders van een overleden meisje toegang geven tot haar account op de sociale netwerksite. Een gerechtshof in het Duitse Karlsruhe oordeelde dat zij daar als nabestaanden recht op hebben.

De ouders van het meisje willen toegang tot de Facebookpagina in de hoop duidelijkheid te krijgen over de

doodsoorzaak. De vijftienjarige tiener belandde in 2012 voor een metro in de Duitse hoofdstad. Het is onduidelijk

of er sprake was van zelfdoding. Het internetbedrijf plaatste de Facebookaccount van de tiener na haar overlijden in de herdenkingsstatus. Daardoor konden haar ouders ook niet meer inloggen. Facebook weigerde uit privacyover-

wegingen de account vrij te geven, maar moet dat nu alsnog doen.

De rechtbankvoorzitter zei dat brieven en dagboeken ook worden overgedragen aan erfgenamen. Er is geen reden om digitale informatie anders te behandelen.

Britse regering publiceert brexitplannen

Foto:AFP

De nieuwe Brexit-minister Dominic Raab zei vandaag na de publicatie van de brexitplannen dat de EU nu aan zet is.

LONDEN — De Britse regering heeft de blauwdruk gepubliceerd voor de beoogde toekomstige relatie met de Europese Unie. Uit het 98 pagina’s tellende document blijkt dat Londen op sommige punten nauwe banden wil onderhouden met de EU, onder meer door mee te blijven doen met diverse EU-agentschappen.

De Britse regering wil onder andere betrokken blijven bij het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart, het Europees Geneesmiddelenbureau en het Europees Agentschap voor chemische stoffen. Londen wil dat producten maar één keer hoeven te worden goedgekeurd voordat ze op beide markten kunnen worden verkocht. De Britse deelname aan die agentschappen betekent dat

dige vrije verkeer van personen moet een einde komen. De regering wil er wel voor zorgen dat het immigratiebeleid goed aansluit op de behoeften van het bedrijfsleven. Ook zijn de Britten bereid visumvrij reizen voor onder meer toeristen mogelijk te maken.

De Britse minister Dominic Raab (brexit) zei na publicatie van het document dat de EU nu aan zet is. Raab zit pas enkele dagen op zijn post. Zijn voorganger David Davis stapte maandag op, uit protest tegen de plannen. Later diende ook minister Boris Johnson (Buitenlandse Zaken) zijn ontslag in.

Voorstanders van een zogenoemde harde brexit, die de banden met de EU vergaand willen doorsnijden, reageren kritisch. De conservatieve parlementariër Jacob Rees-Mogg, een van de belangrijkste aanvoerdere van dat kamp, kondigde aan de plannen niet te steunen.

Als de regering haar zin krijgt, moet Groot-Brittannië zich volgens Rees-Mogg blijven houden aan Europese wetgeving, zonder betrokken te zijn bij het opstellen van die regels. “Het is niet iets waar ik voor zou stemmen. Het is niet waar het Britse volk voor heeft gestemd”, aldus de partijgenoot van May.

Euro

Opgekrabbeld

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen krabbelen vandaag weer wat op na de stevige verliesbeurt een dag eerder. Beleggers schoven de zorgen over de handelsvete tussen de Verenigde Staten en China aan de kant, maar bleven de ontwikkelingen scherp in de gaten houden. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,2 procent in de plus op 554,30 punten. De MidKap won ook 0,2 procent, tot 771,17 punten. De beurzen in Parijs en Frankfurt stegen 0,3 procent. Londen klom 0,6 procent. Bij de hoofdfondsen ging ArcelorMittal aan kop met een winst van 1,4 procent. Supermarktoncern Ahold Delhaize stond onderaan met een min van 1,1 procent. In de MidKap voerde Arcadis (plus 1,6 procent) de stijgers aan. Sterkste dalers waren chipbedrijf BESI en optiekketen GrandVision met verliezen van 0,9 procent. Sky klom ruim 2 procent in Londen. Het Amerikaanse kabelbedrijf Comcast heeft het bod op het Britse mediaconcern opgevoerd tot 14,75 pond per aandeel. Daarmee overtreft het de laatste bieding van concurrent 21st Century Fox, het concern van mediamagnaat Rupert Murdoch.

Tokio

Stevige winst

TOKIO — De aandelenbeurs in Japan is vandaag met een stevige winst gesloten. Beleggers schoven de handelszorgen even aan de kant na de flinke verliesbeurt een dag eerder. De stemming werd daarbij gesteund door een daling van de Japanse yen. Ook elders in het Verre Oosten toonden de beursgraadmeters herstel. De Nikkei-index in Tokio eindigde 1,2 procent hoger op 22.187,96 punten en werkte daarmee het verlies van een dag eerder weer weg. SoftBank dikte ruim 6 procent aan. Hedgefonds Tiger Global zou een belang hebben opgebouwd in het Japanse telecombedrijf van meer dan 1 miljard dollar. In Hongkong noteerde de Hang Seng-index tussentijds 0,9 procent in de plus. ZTE maakte een koerssprong van 26,8 procent. De Chinese telecomfabrikant heeft een akkoord getekend met de VS waardoor het bedrijf zijn activiteiten kan hervatten. De sancties tegen het bedrijf, dat Amerikaanse producten doorverkocht aan Iran, worden opgeheven na een fikse boete. De beurs in Shanghai kreeg er 2,2 procent bij. De All Ordinaries in Sydney steeg 1 procent en de Kospi in Seoul klom 0,5 procent.

Wall Street

Hoger

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met winsten aan de nieuwe handelsdag begonnen. Dat Chinese en Amerikaanse hoogwaardigheidsbekleders de deur voor onderhandelingen op een kiertje hebben gezet, zorgde voor enige opluchting bij beleggers. De leidende Dow-Jonesindex stond kort na de openingsbel 0,7 procent hoger op 24.877 punten. De brede S&P 500 won 0,5 procent tot 2787 punten en technologiegraadmeter Nasdaq steeg ook 0,5 procent tot 7756 punten. Over het conflict met de Verenigde Staten zei de Chinese viceminister voor Handel dat 'we moeten praten als er een handelsgeschil is'. Deze opmerking wijst volgens kenners op de bereidheid tot onderhandelen. Ook de voorzitter van de Amerikaanse handelorganisatie NFTC benadrukte het belang van onderhandelingen. Delta Air Lines stelde zijn winstverwachting voor het gehele boekjaar naar beneden bij, wegens sterk gestegen brandstofprijzen, maar won toch 2,2 procent.

Tragere economische groei in EU en Nederland

BRUSSEL — De verwachte economische groei in de EU vertraagt, ook in Nederland. Brussel verlaagt de groeiprognoze van drie maanden geleden voor Nederland van 3 naar 2,8 procent in 2018 en van 2,6 naar 2,5 in 2019. Nederland scoort wel nog altijd fors beter dan de eurozone en de EU als geheel.

Dat blijkt uit de jaarlijkse zomeranalyse van de Europese Commissie. Voor zowel de eurozone als de hele EU van 28 lidstaten verwacht Brussel dit jaar 2,1 procent groei. Dat is 0,2 procentpunten minder dan in mei nog was voorspeld. Voor 2019 houdt Brussel het op 2 procent. Het is voor het eerst sinds vijf opeenvolgende kwartalen van krachtige expansie

dat de groei afremt, al blijft de economie in de EU sterk, aldus de commissie. De commissie wijst erop dat haar zomerprognoses geen rekening houden met verdere escalatie van de handelsspanningen die president Donald Trump heeft veroorzaakt door invoerheffingen op staal en aluminium. Volgens EU-commissaris Valdis Dombrovskis (financiële sta-

biliteit) tonen de neerwaarts bijgestelde cijfers dat externe factoren, zoals hogere olieprijsen die de inflatie opdrijven en de onzekerheid over het politieke beleid in de Verenigde Staten, hun tol eisen en het vertrouwen in de economie aantasten. In mei waarschuwde Brussel al dat protectionisme het grootste risico voor rooskleurige verwachtingen is.

In Nederland constateert de commissie dat de eerste maanden van dit jaar de groei matigde, onder meer doordat de exportcijfers zwakker waren. De binnen-

landse vraag blijft de motor van de groei. De krapte op de arbeidsmarkt leidt tot hogere salarissen waardoor de privéconsumptie zal groeien. Ook de groei in investeringen ziet Brussel zonnig in. De inflatie gaat dit jaar door de gestegen olieprijsen verder omhoog in Nederland naar 1,5 procent, iets lager dan verwacht voor de eurozone (1,7 procent) en de hele EU (1,9 procent). In 2019, als in Nederland het verlaagde btw-tarief van 6 naar 9 procent wordt verhoogd, voorspelt Brussel dat de inflatie naar 2,3 procent springt.

Bombardier-vliegtuigen worden Airbus A220

Foto:AFP

TOULOUSE — De Bombardier C Series-vliegtuigen gaan voortaan door het leven als Airbus A220. De Europese vliegtuigbouwer maakte de naamwijziging bekend nu de overname van de Bombardier-tak die de vliegtuigen maakt is afgerond. Airbus wil nog dit jaar minimaal honderd van die vliegtuigen verkopen.

Airbus nam vorig jaar de tak die de C Series maakt over van Bombardier. De passagiersvliegtuigen voor 100 tot 150 passagiers was voor de

Canadese vliegtuigbouwer een last geworden door de hoge ontwikkelkosten. Airbus denkt de CS100 en de iets grotere CS300, die nu

A220-100 en A220-300 heten, dankzij zijn uitgebreidere verkoopnetwerk makkelijker aan de man te kunnen brengen. De Europese vliegtuigbouwer wil de helft van de markt voor deze categorie vliegtuigen in handen krijgen de komende twintig jaar. Die markt schat Airbus in op ongeveer driehonderd vliegtuigen.

Tom de Swaan president-commissaris ABN Amro

AMSTERDAM — De aandeelhouders van ABN Amro hebben vandaag op een buitengewone vergadering ingestemd met de benoeming van Tom de Swaan tot commissaris. De raad van commissarissen benoemde hem vervolgens tot president-commissaris.

De benoeming van De Swaan tot commissaris geldt voor een periode van vier jaar. De voordracht van De Swaan werd in

mei bekendgemaakt. Hij is als president-commissaris de opvolger van Olga Zoutendijk, die in februari onverwacht een stap terug deed. Er was onder meer kritiek op haar leiderschapstijl. De Swaan was eerder jarenlang financieel directeur bij ABN Amro. Hij was een van de kopstukken bij de bank uit de tijd van voor de overname van ABN Amro door het bankentrio Santander, RBS en Fortis in 2007.

‘Brussel te flexibel met begrotingsregels’

Brussel — De Europese Commissie gaat nonchalant om met de begrotingsregels van EU-landen. Bij een aantal lidstaten met een hoge schuld ziet ze er onvoldoende op toe dat die hun schuld verminderen en stelt Brussel zich te flexibel op.

Dat staat in een rapport van de Europese Rekenkamer over het toezicht van Brussel op de begrotingsregels. De afspraken daarover, die in 1997 in het zogenoemde Stabi-leiteits- en Groeipact zijn vastgelegd, werden in 2011 uitgebreid om de begrotingsdiscipline aan te scherpen. Sindsdien stuurt de com-

missie landen aan om in hun huishoudboekje structureel rekening te houden met minder goede tijden. Landen met bijzonder hoge schulden krijgen de opdracht om die omlaag te bewegen richting 60 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Dat is het plafond dat is afgesproken voor de overheidsschuld, naast een maximaal begrotingstekort van 3 procent van het bbp. Het rapport bevestigt de indruk die al langer publiekelijk bestaat dat landen die zich niet houden aan de eisen van het pact daar toch mee weggelaten. Ze beloven beterschap of hun argumenten over tegenvallers worden geaccepteerd.

‘Wereldwijd meer geld in start-ups gestoken’

AMSTERDAM — De wereldwijde investeringen in start-ups zijn in het afgelopen kwartaal flink hoger uitgevallen dan in de eerste drie maanden van dit jaar. In totaal staken investeerders ruim 70 miljard dollar in beginnende technologiebedrijven en dat is ruim een vijfde meer, becijferde accountants- en adviesbureau KPMG. Het aantal transacties daalde juist flink naar 3108.

De grootste stijging van het geïnvesteerde bedrag was te vinden in Azië. Daar gingen de investeringen van 20,5

Om de vliegtuigen rendabel te maken, moeten volgens Airbus de kosten met twee-cijferige percentages omlaag. Het bedrijf is daarover in onderhandeling met leveranciers. Om de vliegtuigen te maken breidt Airbus een fabriek in het Amerikaanse Mobile uit. De toestellen worden nu nog alleen in Canada gebouwd.

miljard dollar in het eerste kwartaal naar 36 miljard dollar van april tot en met juni. Acht van de tien grootste investeringen in het tweede kwartaal vonden bovendien plaats in China. Ook in de Verenigde Staten ging meer geld naar start-ups. In Europa namen de investeringen juist af van 6,1 miljard dollar naar 5,6 miljard dollar. Investeerders steken steeds meer geld in landbouwtechnologie. Ook de autosector staat steeds meer in de belangstelling. Dat heeft onder meer te maken met de overgang naar elektrische en zelfrijdende auto's.

‘Guillaouard geen topvrouw Air France-KLM’

PARIJS — Catherine Guillaouard wordt niet de nieuwe bestuursvoorzitter van Air France-KLM. De Franse staat wil dat Guillaouard leiding blijft geven aan het Parijse openbaarvervoerbedrijf RATP, meldt de Franse zender BFM.

Na Philippe Capron, de financieel directeur van het Franse nuts- en vervoersbedrijf Veolia, was Guillaouard een nieuwe naam die in de openbaarheid kwam als kandidaat voor de rol van bestuursvoorzitter bij Air

France-KLM, maar die rol uiteindelijk niet krijgt. Beiden zouden zijn voorgedragen door Jean-Dominique Comolli, die nu zijn ontslag als commissaris heeft aangeboden volgens de bronnen van BFM. KLM-topman Pieter Elbers zou wel breed gedragen worden binnen het bedrijf. Hij heeft volgens BFM echter bedankt voor de topfunctie bij de luchtvaartcombinatie. Air France-KLM is op zoek naar een nieuwe topbestuurder na het opstappen van topman Jean-Marc Janailac in mei.

Winstalarm Delta Air om brandstofkosten

ATLANTA — Delta Air Lines, de Amerikaanse samenwerkingspartner van Air France-KLM, verlaagt zijn winstverwachting voor het gehele jaar in verband met de flink stijgende brandstofkosten. De maatschappij denkt dat de kosten voor kerosine dit jaar 2 miljard dollar hoger zullen uitvallen dan vorig jaar.

Het luchtvaartconcern rekent nu op een winst per aandeel in een bandbreedte

van 5,35 tot 5,70 dollar, van een eerder voorspelde 6,35 tot 6,70 dollar. Delta gaf aan in het najaar in de capaciteit te snijden bij routes die ondermaats presteren. In het afgelopen kwartaal boekte Delta een nettowinst van 1 miljard dollar op een recordomzet van bijna 11,8 miljard dollar, geholpen door groei bij het vervoer van passagiers en vracht. De kosten voor brandstof stegen met een derde tot 578 miljoen dollar.

Duitse boete ArcelorMittal om prijsafspraken

BONN — Staalproducent ArcelorMittal is samen met vijf andere bedrijven in Duitsland beboet wegens het maken van verboden prijsafspraken. Ook zouden ze concurrentiegevoelige informatie hebben uitgewisseld. In totaal moeten de zes bedrijven, een branchevereniging en tien betrokken personen een boete van 205 miljoen euro betalen.

Hoe groot het aandeel van ArcelorMittal in de boete is, is niet bekend. De Duitse toezichthouder Bundeskar-

tellamt meldde wel dat ArcelorMittal en drie andere bedrijven hebben meegewerkt aan het onderzoek. Het Bundeskartellamt onderzoekt nog vier andere bedrijven en één organisatie. Het onderzoek werd afgetrapt met een sectorbrede inval in november 2015. De Duitse autoriteiten deden dat naar aanleiding van een verklaring van de Oostenrijkse staalmaker Voestalpine, die als klokkenluider aan een boete ontkomt. De verboden prijsafspraken werden zeker van 2004 tot en met 2015 gemaakt.

Philips haalt Duitse opdrachten binnen

AMSTERDAM — Philips gaat vier ziekenhuizen in Duitsland voorzien van medische beeldvormende apparatuur.

Het Nederlandse zorgtechnologiebedrijf heeft daarover twee contracten getekend met ziekenhuisorganisaties in Keulen en München. De totale waarde van de deals bedraagt circa 140 miljoen euro. Philips vervangt voor een ziekenhuis in München

meer dan tweehonderd systemen voor medische beeldvorming, waarmee dit het grootste technologieproject voor een ziekenhuis in Europa zou zijn. Het contract heeft een looptijd van acht jaar en omvat ook adviesdiensten. In Keulen levert Philips nieuwe beeldvormingssyste-men voor drie ziekenhuizen, waarvoor het bedrijf ook gedurende vijftien jaar onderhoudsdiensten levert.

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

NEW YORK				AMSTERDAM			
	12-Jul				12-Jul		
DOW JONES	24944,37	0,87%		AEX	557,02	0,68%	
S&P 500 INDEX	2793,81	0,71%		ARCELOMITTAL	25,43	2,85%	
NASDAQ	7799,63	1,08%		AEGON NV	5,13	0,35%	
AMAZON.COM INC	1783,88	1,65%		KONINKLIJKE AHOL	21,01	0,19%	
APPLE INC	190,93	1,62%		AKZO NOBEL	73,34	-0,62%	
BAIDU INC-SP ADR	270,10	3,39%		ASML HOLDING NV	170,00	1,74%	
BERKSHIRE HATH-B	189,20	-0,37%		DSM (KONIN)	87,96	0,23%	
BOEING CO/THE	346,00	1,59%		HALT TRUST	145,80	0,14%	
CITIGROUP INC	68,19	0,41%		HEINEKEN NV	89,56	1,38%	
COCA-COLA CO	44,68	-0,29%		ING GROEP NV	12,44	0,23%	
COSTCO WHOLESALE	213,32	1,12%		KPN (KONIN) NV	2,48	0,93%	
WALT DISNEY CO	106,77	0,68%		KONINKLIJKE PHIL	37,14	0,68%	
3D SYSTEMS CORP	15,56	4,43%		RANDSTAD NV	50,54	0,96%	
EBAY INC	37,89	1,92%		RELX NV	19,06	2,01%	
FACEBOOK INC-A	206,21	1,81%		ROYAL DUTCH SH-A	29,79	-0,03%	
GENERAL ELECTRIC	14,11	0,82%		TOMTOM	7,17	0,84%	
ALPHABET INC-A	1198,05	2,27%		TOTAL SA	53,27	0,21%	
HP INC	23,50	1,91%		UNILEVER NV-CVA	47,80	0,55%	
HOME DEPOT INC	197,56	0,31%		W.P. STEWART HOL	451,30	-0,60%	
INTEL CORP	52,17	1,89%		SCOTIABANK FUNDS			
JOHNSON&JOHNSON	127,80	1,08%		MONEY MARKET	13,2225	0,00%	
MICROSOFT CORP	104,16	2,14%		US DOLLAR BOND	2,6031	0,15%	
PROCTER & GAMBLE	79,08	-0,10%		GLOBAL GROWTH	3,4681	-0,91%	
ROYAL DUTCH-ADR	68,68	0,59%		US GROWTH	17,2117	-0,53%	
STARBUCKS CORP	50,61	0,94%		CANADIAN GROWTH	2,6694	-0,64%	
TWITTER INC	45,06	2,72%		FUNDS			
WALMART INC	86,45	-0,09%		BGF CONT EUR FLEX	29,76	-0,83%	
EXCHANGE TRADED FND				BGF EMKT BOND	17,50	-0,06%	
ALERIAN MLP - AMLP	10,18	0,15%		BGF FX INC GBL OP	13,91	-0,07%	
ISH GBL HY BD - GHV3	48,16	0,37%		BGF GBL ALLOCATION	56,30	-0,44%	
ISH BOX HY BD - HYG	85,59	0,29%		BGF USD CORE BOND	16,42	0,12%	
ISH SELECT DIV - DIVY	96,67	-0,21%		BGF USD HYIELD BND	32,43	-0,12%	
ISH MSCI EMIKT - EEM	43,89	1,53%		TEMPLETON GBL BND	24,83	0,08%	
ISH MSCI PAC - EPP	46,47	1,55%		TEMPLETON ASIAN SM	53,24	-1,32%	
ISH RUSSELL - IWV	166,17	0,62%		CURRENCIES			
ISH S&P 500 - SPY	168,62	1,07%		YENUSD	112,4100	0,46%	
ISH EUROPE - IEV	45,44	0,93%		EURUSD	1,1692	-0,07%	
INVESCO QQQ TRUS	178,83	1,37%		CANIUSD	1,3159	0,05%	
INVESCO DB COMMO	16,92	0,04%		GBPUSD	1,3237	0,12%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	36,97	1,01%		COMMODITIES			
SPDR S&P MID 400	362,19	0,02%		OIL WTI	69,76	-0,88%	
SPDR S&P 600 SMA	74,03	-0,22%		GOLD	1247,63	0,46%	
VANGUARD REIT - VNQ	82,25	-0,01%		SILVER	15,98	1,13%	
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	53,81	0,15%		WHEAT	471,75	-4,12%	
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

Na ruim 100 jaar begrafenis voor militair

Een Britse militair die omkwam in de Eerste Wereldoorlog kreeg gisteren meer dan 100 jaar na zijn dood een militaire begrafenis in Frankrijk. De resten van James Robertson, die in april 1917 op 27-jarige leeftijd sneuvelde, werden in 2016 gevonden. Onder andere door DNA-onderzoek werd

vastgesteld van wie de resten waren. Robertson was als lid van een marine-eenheid toegevoegd aan de landstrijdkrachten en kwam om in de felle strijd om het Franse dorp Gavrelle. Zijn resten zijn nu begraven op de Britse militaire begraafplaats in het Franse Arleux-en-Gohelle.

PayPal door het stof na brief aan dode vrouw

Betaaldienst PayPal heeft excuses aangeboden voor een 'on-gevoelige' brief aan een dode vrouw. Het bedrijf schreef dat Lindsay Durdle de gebruikersvoorwaarden had overtreden door te overlijden, bericht de BBC. Durdle overleed eerder dit jaar op 37-jarige leeftijd aan de gevolgen van kanker. Haar echtgenoot informeerde PayPal over de dood van zijn echtgenote. Later plofte een brief op de mat in zijn huis in het Britse Bucklebury. De betaaldienst schreef onder meer dat de vrouw het bedrijf nog zo'n 3200 pond schuldig was en dat mogelijk juridische stappen zouden volgen.

lijk sprake was van een menselijke of computerfout of een slechte standaardbrief. De betaaldienst heeft de echtgenoot van Durdle excuses aangeboden en de openstaande schuld kwijtgescholden. Er wordt nog onderzocht wat er is misgegaan.

Harry en Meghan bezoeken Ierland

De Britse prins Harry en zijn echtgenote Meghan hebben hun eerste buitenlandse reis als echtpaar afgelegd. Ze kwamen dinsdag aan in Ierland, waar ze twee dagen bleven. "Het is een genoegen om de hertog en hertogin van Sussex te verwelkomen in overheidsgebouwen aan het begin van hun bezoek aan Ierland", twitterde premier Leo Varadkar, die de adellijke titels van het echtpaar gebruikte. Hij ontmoette Harry en Meghan kort na hun aankomst op Dublin airport. Het duo, dat in mei is getrouwd, woonde onder meer een feest bij in de tuin van de Britse ambassade. Ook stond een bezoek aan Croke Park op de agenda. Daar openden Britse troepen ongeveer een eeuw geleden het vuur op een menigte. Die dag staat bekend als Bloody Sunday ('Bloedige Zondag').

Kuikens moeten eerder gevoerd worden

Kuikens in broederijen moeten al 36 uur nadat ze uit het ei zijn gekropen voer en water krijgen. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) heeft een besluit van de minister dat dat pas na zestig uur hoefde, vernietigd. Dierenrechtenorganisatie Wakker Dier had de zaak aangespannen. De minister van Landbouw had in 2013 besloten dat niet hoefde te worden opgetreden als broederijen kuikens de eerste zestig uur van hun leven geen voer en water gaven. In die periode zouden de kuikens, die bedoeld zijn voor leggen- of vleeskuikenbedrijven, kunnen teren op hun dooierzak. Voor dat besluit baseerde de minister zich op een onderzoek van Wageningen University. Wakker Dier concludeerde op basis van

hetzelfde onderzoek echter dat onthouding van water en voer na 36 uur al het

Mensen

Grot voetballertjes wordt 'grote attractie'

Het grottencomplex waar een jeugdvoetbalteam ruim twee weken vastzat, wordt een museum. "Het wordt een nieuwe grote attractie voor Thailand", voorspelde gouverneur Narongsak Osottanakorn, het hoofd van de reddingsoperatie. De redding van de jonge voetballers en hun coach kreeg tot ver buiten Thailand veel aandacht. De Thaise autoriteiten zien dan ook mogelijkheden om het grottencomplex van Tham Luang te laten uitgroeien tot een trekpleister voor toeristen. Zij krijgen straks te zien hoe de risicovolle operatie is uitgevoerd, zei de gouverneur.

De Thaise premier zei eerder al dat extra veiligheidsmaatregelen genomen moeten worden bij de inmiddels wereldberoemde grotten. Dat moet voorkomen dat toeristen gevaar lopen. Reddingswerkers haalden deze week de laatste leden van het voetbalteam uit de grot. De autoriteiten toonden gisteren de eerste videobeelden van de jongeren, die in ziekenhuisbedden liggen. Sommigen hebben al bezoek gehad van hun ouders, die uit voorzorg beschermende pakken droegen. De autoriteiten vrezen voor infectiegevaar.

Verdelgen onkruid wordt Duitser fataal

Een 68-jarige man is in Duitsland omgekomen bij het verdelgen van onkruid in zijn tuin. Volgens Duitse media vatte de man vlam toen hij met een brander gehate planten tussen de tuintegels te lijf ging. Het incident was in het plaatsje Hademstorf ten noorden van Hannover. Op een of

andere manier sloegen de vlammen uit de verdelger over op andere, gortdroge beplanting waarna de man ook in de brand vloog. Hij werd met een traumahelikopter naar het ziekenhuis gebracht maar bezweek enkele dagen later aan de ernstige brandwonden die hij had opgelopen.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

A photograph of a family consisting of a man, a woman, and two children, all smiling and looking at the camera.

Bij groot nieuws laat YouTube ook tekst zien

Bij aanslagen of grote natuurrampen laat YouTube voortaan ook geschreven nieuwsberichten zien. Dat nieuws is afkomstig van betrouwbare websites zoals van The New York Times of CNN. Met deze nieuwe feature wil YouTube de verspreiding van nepnieuws tegengaan. Dat schrijft YouTube op zijn officiële blog. "Bij breaking news is er sneller een bericht dan

een video. Door deze berichten bij een nieuwsvideo te laten, krijgt de kijker meer context." Bij rampen of aanslagen duiken er nu vaak obscure filmpjes met bijvoorbeeld samenzweringstheorieën op of nepnieuws waarmee makers willen meeliften op het zoekvolume. YouTube breidt ook de secties 'Top News' en 'Breaking News' uit. Deze onderdelen verschij-

nen boven de reguliere zoekresultaten. Daarin staan video's van nieuwssites waar YouTube mee samenwerkt. Ten slotte gaat de videodienst ook lokaal nieuws in sommige Amerikaanse steden met voorrang tonen en laat het voortaan ook artikelen zien van Wikipedia en Encyclopædia Britannica bij onderwerpen waarover veel complotverhalen bestaan.

Ook Utrecht voert geitenstop in

Net als Gelderland en Noord-Brabant, legt de provincie Utrecht de geitenhouderij aan banden. Aanleiding is de aanhoudende onduidelijkheid over de gezondheidsrisico's van geitenbedrijven voor de directe omgeving, maakte de provincie bekend. Geitenhouderijen van meer

dan tien geiten mogen niet verder uitbreiden. Ook het omzetten van bestaande agrarische bedrijven naar geitenhouderijen met meer dan tien geiten, is niet meer mogelijk. Mensen die dicht bij een geitenbedrijf wonen, hebben een grotere kans op long-

ontsteking, blijkt uit eerdere onderzoeken. "De uitkomsten geven echter geen duidelijkheid over de precieze oorzaken van het verhoogde ziekterisico en dus ook niet over de mogelijkheden om hier met bedrijfsmaatregelen iets aan te doen", aldus de provincie Utrecht.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Kroatië overleeft opnieuw verlenging

Foto: AFP / Mladen Antonov

Mario Mandzukic scoorde voor Kroatië in de verlenging het winnende doelpunt voor zijn land.

MOSKOU — Kroatië heeft voor de eerste keer de finale van het WK voetbal bereikt. Het land won in Moskou in de halve eindstrijd van Engeland (2-1) en stuit zondag bij de ontknoping van het evenement op Frankrijk.

In een matig duel leefden de Kroaten ongeveer een halfuur voor het einde van de reguliere speeltijd op en trokken ze het duel naar zich toe. In de tweede helft van de verlenging maakte Mario Mandzukic het beslissende doelpunt. Na de reguliere speeltijd stond het 1-1. In de achtste en de kwart-

finale was Kroatië dankzij strafschoppen verder gekomen. Al na vijf minuten kwamen de Engelsen op voorsprong. Kieran Trippier, speler van Tottenham Hotspur, scoorde fraai uit een vrije trap. Aan de situatie was een onbenullige actie van Luka Modric voorafgegaan, die bij Dele Alli op de hakken ging staan. Het was niet zo dat de snelle openingstreffer de inleiding voor een spektakelstuk was. Er was nog een aardige kopbal van Harry Maguire en een dreigende actie van Harry Kane, maar verder lieten de Engelsen weinig

zien. Aan de andere kant was er een goed schot van Ivan Perisic, dat net naast ging. Engeland kreeg wel de mogelijkheden tot snelle uitvallen, maar de accuratesse en misschien ook wel het spelinzicht, ontbraken om er iets moois van te maken. Bij de Kroaten, die in de groepsfase al hun beste periode leken te hebben beleefd, strandden de meeste pogingen. Misschien waren ze vermoeid, na verlengingen tegen Denemarken en Rusland.

Na een ook vrij troosteloos begin van het tweede deel kwam er toch een opleving

van de Kroaten. Perisic was, met het been zo ongeveer op gelijke hoogte met het hoofd van de Engelse verdedigers, na een voorzet van Sime Vrsaljko, alerter dan de rest. Dat betekende in de 68e minuut de 1-1. Het was een treffer, afgedwongen op wilskracht. Enkele minuten later was de speler van Inter opnieuw dicht bij een treffer, maar nu trof hij, buiten bereik van doelman Jordan Pickford, de paal. Het was de aanzet tot beter spel van de Kroaten. Maar Mandzukic knalde op Pickford en Perisic schoot net over. Daardoor werd de verlenging noodzakelijk.

Kosten nieuwe Kuip stijgen naar 444 miljoen

ROTTERDAM — De totale kosten van het nieuwe stadion voor Feyenoord in Rotterdam zijn met 22 miljoen gestegen naar 444 miljoen euro. De bouw van het nieuwe onderkomen van Feyenoord zelf is niet duurder geworden.

Dat is nog steeds begroot op 365 miljoen euro, zo bevestigt Feyenoord City na berichtgeving hierover op de website *Stadion op Zuid*. De extra kosten voor het nieuwe stadion zijn volgens Feyenoord City terug te voeren op hogere financieringslasten. De 22 miljoen euro moet extra worden ingebracht door externe geldschietters. Feyenoord City is nog in overleg met investeerders en financiers over hoe het stadion wordt gefinancierd. Stadion op Zuid is een zelf-

benoemde waakhond voor de nieuwe Kuip. De website publiceert regelmatig vertrouwelijke stukken over Feyenoord City. Met de kosten van de grond en de erfpacht tijdens de bouw komt de totale investering voor het nieuwe stadion zelfs boven de 500 miljoen euro uit, zo schat Stadion op Zuid. Feyenoord City ontkent dat: “De cijfers genoemd in het onlangs verschenen artikel van Stadion op Zuid zijn niet juist.”

De nieuwe voetbaltempel

maakt deel uit van een veel grotere gebiedsontwikkeling in Rotterdam-Zuid. Er komen scholen, winkels en huizen, kantoren en sportcomplexen. In totaal is die ontwikkeling begroot op 1,5 miljard euro, waarvan Rotterdam 135 miljoen euro betaalt. De stad neemt voor 40 miljoen euro aandelen in het nieuwe stadion, koopt de bouwgrond aan voor maximaal 60 miljoen euro om die in erfpacht uit te geven en geeft 35 miljoen uit aan infrastructuur in het gebied.

Het nieuwe stadion biedt plaats aan 63.000 supporters. Als Feyenoord is verhuisd naar het nieuwe stadion, krijgt de Kuip een andere bestemming.

Papendal officieel kandidaat WK BMX 2021

ARNHEM — Sportcentrum Papendal stelt zich officieel kandidaat voor het organiseren van de wereldkampioenschappen BMX in 2021.

Tijdens wereldbekerwedstrijden in mei werd al duidelijk dat Papendal en de wielerbond KNWU een bid voorbereidden, maar nog in afwachting waren van toezeggingen over bijdragen van de overheid. Inmiddels hebben het ministerie van VWS, de provincie Gelderland en de gemeente Arnhem officieel hun steun

toegezegd. “Het is een cruciale stap op weg naar het binnenhalen van de WK in 2021”, zegt Jochem Schellens, directeur Sportcentrum Papendal, die volgende week het bid zal indienen bij de internationale wielrenunie UCI. “Daarna is het afwachten tot de UCI eind september de toekenning bekendmaakt. We heb-

ben er vertrouwen in dit evenement te mogen organiseren.” De WK BMX zijn begroot op 4 miljoen euro. Het is een vijfdaags evenement met wedstrijden in alle leeftijdsklassen. Dit jaar veroverde de Nederlandse Laura Smulders de wereldtitel in Azerbeidzjan. “Het was geweldig om wereldkampioen te worden in Bakoe, maar het is nog specialer om zo’n belangrijk toernooi op je thuisbaan te fietsen”, aldus Smulders.

Kerber voor 2e keer in finale Wimbledon

LONDEN — Angelique Kerber heeft voor de tweede keer in haar loopbaan de finale bereikt op Wimbledon. De Duitse tennisster versloeg vandaag in de halve finales de Letse Jelena Ostapenko in twee sets: 6-3, 6-3.

Kerber bereikte twee jaar geleden ook al de finale. Toen verloor ze van Serena Williams.

Mogelijk is de Amerikaanse opnieuw haar tegenstandster. Williams treft in de andere halve

finale de Duitse Julia Görges, die in de vorige ronde Kiki Bertens uitgeschakelde. Kerber won in 2016 wel de Australian Open en de US Open. Na die laatste zege was ze even de nummer één van de wereld.

Haase ook in gemengd dubbel onderuit

LONDEN — Tennisster Robin Haase is er niet in geslaagd de volgende ronde te bereiken bij het gemengddubbelspel op Wimbledon.

In de derde ronde verloren de Hagenaar en zijn Belgische partner Kirsten Flipkens van de Colombiaan Juan Cabal en de Amerikaanse Abigail Spears: 6-3, 6-4. In diezelfde ronde werden ook Matwé Middelkoop en zijn Zweedse teamgenote Johanna Larsson uitgeschakeld. De Britse/Wit-Russische combinatie Jamie Murray/Victoria Azarenka was te sterk met 7-6 (6), 6-3.

Murray en Azarenka zijn in de kwartfinale de volgende tegenstanders van het als zeventiende geplaatste Nederlandse duo Jean-Julien Rojer/Demi Schuurs. Haase strandde dinsdag ook in het mannendubbelspel. De 31-jarige Hagenaar en zijn Zweedse medespeler Robert Lindstedt verloren in de kwartfinale van de Brit Dominic Inglot en de Kroaat Franko Skugor.

Dumoulin: Goed positie kiezen cruciaal

BREST — Tom Dumoulin had de Mûr-de-Bretagne nog nooit beklommen, maar angst voor het steile klimmetje aan het slot van de zesde etappe van de Tour de France had hij niet.

“Hoe lastiger de finale, hoe beter voor mij. Dus als ik

een kans zie, dan zal ik hem zeker pakken”, vertelde de

kopman van Team Sunweb voor het vertrek in Brest. Maar normaal gesproken is de etappe meer geschikt voor de klassieke renners, zegt Dumoulin. “Dit soort aankomsten ligt mij rede-

lijk goed, maar het gaat hier ook om positie kiezen in waarschijnlijk een hectische aanloop naar een klim en daar zijn die klassieke renners heel handig in. Ik verwacht dat zij in het voordeel zijn op de klassemmentsrenners.” Dumoulin stond, voorafgaand aan de etappe, zevende in het algemene klassement op 13 seconden van geletruidrager Greg Van Avermaet. “Maar met die gele trui houd ik me niet echt bezig. Daar ga ik nog niet bewust achteraan.”

De Mûr-de-Bretagne is pas voor de derde keer in het parcours van de Tour opgenomen, maar de helling van 2 kilometer lengte geniet al enige faam in het peloton. “Twee keer de Cauberg hè. Of, zoals mijn teamgenoot Laurens ten Dam het zegt: 1/14e Alpe d’Huez. We moeten het bergje in deze etappe twee keer op, dus misschien dat het veld al goed uitdunt na de eerste doorkomst. Nogmaals, goed positie kiezen is van groot belang. Doe je dat niet goed, dan kun je veel verliezen.”

Foto: AFP / Gabriel Buys

Samuel Umtiti: alleen de kampioen zal men zich herinneren.

ISTRA — Iedereen heeft het recht op zijn eigen mening. Dat was de nuchtere reactie van de Franse verdediger Samuel Umtiti op de pittige kritiek uit het Belgische kamp op de speelwijze van de ‘Haantjes’ in de halve finale tegen de ‘Rode Duivels’.

Frankrijk won dat WK-duel dinsdag in Sint-Petersburg met 1-0 dankzij een treffer van de 24-jarige voetballer van FC Barcelona. “Wij weten als spelers dat kwalificatie het belangrijkste is”, zei

Umtiti. “En nu gaat het alleen nog om het winnen van de wereldtitel. Als je wint, wordt er niet over nummer twee of drie gesproken. Het gaat dan alleen maar over de kampioen. Alleen die zal

men zich herinneren. Ik kan op alle kritiek slechts antwoorden dat wij in de finale zitten en dat we er alles aan gaan doen om die te winnen.” De Belgische doelman Thibaut Courtois had het na de nederlaag tegen Frankrijk over ‘anti-voetbal’, terwijl aanvoerder Eden Hazard zei ‘liever met dit België te verliezen dan met dit Frankrijk te winnen’.

Nadal ontdoet zich in 5 sets van Del Potro

LONDEN — Rafael Nadal heeft zich na een lang durende partij tennis geplaatst voor de halve finale van Wimbledon. De Spaanse nummer één van de wereld ontdoet zich in vijf sets van de als vijfde geplaatste Argentijn Juan Martin Del Potro: 7-5, 6-7 (7), 4-6, 6-4, 6-4.

De 29-jarige Argentijn wist in vijftien eerdere ontmoetingen vijf keer te winnen van de 32-jarige Spanjaard. Op gras won hij echter nog nooit. Toch bood Del Potro Nadal meer dan goed te-

genstand. Nadal wankelde zelfs en kwam op 2-1-achterstand in sets. Zoals zo vaak, toonde Nadal over veel vechtlust te beschikken. “Alles kon gebeuren van-

daag maar gelukkig was ik de winnaar”, zei Nadal na afloop. “Ik stond er toen het nodig was en ben een gelukkig man.” In de halve finale wacht Nadal de drieboudig winnaar Novak Djokovic. “Ik moet nu aan de slag met de fysio want deze zware wedstrijd voelt mijn lichaam ook. Hopelijk herstelt mijn lichaam snel want de volgende wedstrijd komt er alweer aan.”

Foto: AFP / Jeff Puchoud

Tom Dumoulin